

viand

Годишен индивидуален доклад за дейността
Годишен индивидуален финансов отчет
Доклад на независимия одитор

ВИАНД ЕАД

31 декември 2022 г.

Съдържание

	Страница
Годишен индивидуален доклад за дейността	1 – 10
Годишен индивидуален финансов отчет	1 – 75
Индивидуален отчет за финансовото състояние	1 – 2
Индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал	4
Индивидуален отчет за паричните потоци	5
Пояснения към индивидуалния финансов отчет	6 – 75
Доклад на независимия одитор	-

Годишен индивидуален доклад за дейността

КРАТКА ИСТОРИЧЕСКА СПРАВКА И ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

„ВИАНД“ ЕАД („ВИАНД“ или „Дружеството“) е еднолично акционерно дружество, регистрирано по реда на Търговския закон, учредено на 7 септември 1995 г., съгласно българското търговско законодателство.

ВИАНД е учредено като еднолично дружество с ограничена отговорност, регистрирано в гр. София по фирмено дело № 14769/1995 с капитал 5 хил. лева. С решение на Софийски градски съд от април 2003 г. капиталът на Дружеството е увеличен на 50 хил. лева, а Дружеството е преобразувано в еднолично акционерно дружество с едноличен собственик Иван Трифонов. С решение на Софийски градски съд от май 2003 г. Дружеството е преобразувано в акционерно с нов акционер PROVIMI HOLDING B.V. С решение на Софийски градски съд № 7 от 15 декември 2004 г. е увеличен капиталът на ВИАНД АД на 500 хил. лева. През юли 2010 г. Иван Трифонов купува акциите на PROVIMI HOLDING B.V. и отново е преобразувано в еднолично.

Дружеството е 100 % собственост на Иван Михайлов Трифонов. Капиталът на Дружеството е в размер на 500 хил. лева (петстотин хиляди лева) и е разпределен в 500 броя обикновени применили акции с право на един глас с номинална стойност 1 000 (хиляда) лева всяка.

Предмет на дейност на Дружеството е производство, преработка и реализация на висококачествен комбиниран фураж за всички видове животни и птици, както и търговия (вътрешна и външна) на суровини от внос и от страната.

Системата на управление на Дружеството е едностепенна с тричленен Съвет на директорите („СД“).

Към 31 декември 2022 г. и към датата на съставяне на финансовия отчет, дружеството се представлява и управлява от г-н Иван Трифонов.

В края на отчетния период, Съветът на директорите се състои от следните членове:

- Иван Михайлов Трифонов – Председател
- Христина Георгиева Маринова – член
- Пламена Вълдова Нусторова – член.

През 2022 г. са начислени възнаграждения на членовете на съвета на директорите в размер на 446 хил. лева (2021 г.: 427 хил. лева). Няма преференциални акции и членовете на СД не са придобили акции при облекчени условия.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Дружеството има четири регистрирани клона, три от които на територията на страната (в с. Борисово, обл. Русе; с. Ситово, обл. Силистра и кв. Врана, обл. София), в които е отделена производствената дейност и търговията с фуражи. Четвъртият клон е регистриран на територията на Република Румъния и извършва само търговска дейност със стоки. Четирите клона не са самостоятелни юридически лица, но водят индивидуално счетоводство. Резултатите от дейността им са отразени в индивидуалния финансов отчет на ВИАНД. Резултатите от дейността на клона в Република Румъния се облагат по местното законодателство при спазване условията и на Споразуменията за избягване на двойното данъчно облагане, подписана между двете страни.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА ЗА 2022 г.

Подобно на предходната година, 2022 г. беше изпитана с предизвикателства както на световно, така и на местно ниво. Още преди възстановяването от пандемията COVID-19, руската инвазия в Украйна предизвика енергийна криза в цяла Европа, което от своя страна сериозно засегна икономиките и доведе до значителна инфлация в целия съюз. Тези обстоятелства, както и други фактори, се отразиха негативно върху търсенето на животински продукти, което от своя страна намали потреблението и производството на фураж.

Европейската федерация на производителите на фуражи (FEFAC) оценява производството на комбинирани фуражи за животни в ЕС 27 през 2022 г. на близо 149 млн. тона, което представлява намаление с 3.8 % спрямо 2021 г. Основният фактор за това са болестите по животните (причина за 6.7 % спад във фуража за свиневадството и 3.2 % спад във фуража за птицевъдството в сравнение с 2021 г.), икономическата нестабилност, зелената политика и хуманното отношение към животните.

Най-засегнатият сектор през 2022 г. беше свиневадството, което претърпя сериозни загуби в резултат от върлуващата епидемия от африканска чума. В частност това предизвика спад в търсенето на фураж от над 5 % и в двата основни пазара на ВИАНД – България и Румъния. Другият фактор, който оказва негативно влияние върху сектора и съответно фуражопроизводството за него, бе възстановеното след чумна епидемия свиневадство в Китай, което сви продажбите на основните износители на свинско месо в Европа и те значително намалиха поглавнието.

Освен пораженията, нанесени от епидемията от птичи грип върху птицевъдството, това е секторът, в който високите цени на електроенергията принудиха малките ферми в България и Румъния да намалят производството, да пропуснат цикли на зареждане или направо да затворят фермите. Това от своя страна се отрази негативно върху производството на фураж и за този сектор.

Докладите на Министерството на земеделието и храните отчитат трайна тенденция за спад на брутната продукция във всички сектори на животновъдството в страната. Макар цените в отрасъла да се покачиха значително, те не могат да компенсират ръста на разходите за производство, което влошава рентабилността в отрасъла и съответно бизнес мотивацията за оставане в него. През 2022 г. голям брой малки и средно-големи ферми не можаха да се справят с ценовите предизвикателства и или затвориха, или изпитаха сериозни финансови затруднения при изплащане на задълженията си към доставчиците, като фуражопроизводителите са основните сред тях.

Освен не особено насърчителната перспектива за животновъдството и съответно фуражопроизводството, бизнесът в България дава негативна оценката за 2022 г. според Българската стопанска камара. Това се обуславя от бавното възстановяване на веригата на доставките, увеличаващите се цени на електроенергията, суровините и материалите, значителната инфлация и нестабилната политическа обстановка.

Въпреки трудностите и несигурността в бизнес средата и в двата си основни пазара, през 2022 г. ВИАНД остана верен на принципа си да работи за устойчивото развитие на животновъдния сектор, като продължи да подкрепя клиентите си и същевременно се концентрира върху инвестициите в нови продукти (премиксното производство), оптимизацията на процесите (внедряването на CRM) и контрол върху разходите (оперативни и финансови). 2022 г. бе поредната успешна година, в която Дружеството постигна добри резултати при поддържането на стабилно финансово състояние.

Приходите от основната дейност през 2022 г. нарастват с близо 6 % в сравнение с 2021 г., като достигат 119.3 млн. лева, което се дължи изцяло на увеличените цени на комбинирания фуражи и суровините. През отчетната година основният дял от приходите продължава да се реализира от продажбите на собственото производство, възлизащи на 62 % от общия обем на приходите от продажби, което е с 1 пункт повече в сравнение със същите приходи през 2021 г.

През годината Дружеството реализира 95 262 тона комбинирани фуражи (2021 г.: 113 957 тона), което е с 18 705 тона (16.4 %) по-малко спрямо реализираното количество през предходната година. Намалението засяга фуражите за всички видове животни. Превид критичното състояние на свиневъдството в България и Румъния, обемът на продажбите на фуража за свине се реализира най-голям спад. Сравнително по-малкото намаление на количествата фураж, продадени през 2022 г. на производителите на птични продукти на двата основни пазара се дължи на изключителните усилия на целия екип превид усложнената обстановка и обявената епидемия от птичи грип в различни региони в двете страни. Много от производителите на птичи продукти пропуснаха зареждане на шикла или два, но намалените продажби към наши клиенти бяха компенсирани с разширяване на търговската база с нови клиенти. Фуражите за преживните и другите животни и риби намаляват като обем, обаче подобно и на другите фуражи се компенсират от увеличените цени. В резултат на това средното нарастване на приходите от продажба на фуражи през 2022 г. е 7 % в сравнение със същите приходи, реализирани предходната година.

Фуражопроизводството представлява свързващото звено между земеделието и животновъдството, но няма статут на субсидиран или стратегически отрасъл. В резултат на това дейността на Дружеството се влияе и от рискове, отнасящи се както за зърнопроизводителите, така и за животновъдите. Изминалата 2022 г. е показателна за това, тъй като ВИАНД не можеше да прекътри цялото увеличение в производствената себестойност на фуражите към клиентите си, които също бяха обект на рестриктивните условия и състояние на техния пазар. Въпреки тези обстоятелства, Дружеството за поредна година постигна добър оперативен резултат в размер 3 124 хил. лева (7.2 % ръст спрямо този през 2021 г.) и успява да запази оперативния си марж от 2.6 %. Нетният резултат за годината също е положителен в размер на 2 908 хил. лева (32.2 % ръст от 2021 г.), с постигнатата нетна рентабилност от 2.4 %. В контекста на турбулентната 2022 г. и постигнатите финансови резултати, ВИАНД определя отчетния период като поредната успешна година.

Дружеството регулярно следи и анализира структурата на капитала със специален фокус върху осигуряване на ликвидност. В настоящата несигурна икономическа обстановка и предвид цикличността на зареждането с основни суровини, ръководството на ВИАНД смята за разумно да поддържа високо ниво на ликвидност. В края на 2022 г. разрешените и неусвоени банкови кредитни лимити на Дружеството са в размер на 7 110 хил. лева и заедно с наличните парични средства в края на годината, осигуряват ликвиден буфер от 7 604 хил. лева.

Както и досега Дружеството продължава да прилага стриктна политика по отношение одобряването на клиенти и кредитни лимити за тях, които съответно са обвързани и с периода на кредитиране, което може да бъде отпуснато. В тази политика до голяма степен ВИАНД разчита и на търговското застраховане като допълнително обезпечение при работата с клиентите на отложено плащане. В нестабилната икономическа обстановка застрахователите също прилагат предпазлив подход към пазара и в доста от случаите Дружеството не получава необходимите застрахователни лимити, което ограничава дейността му. Динамиката на пазара и цените на фуражите значително изпреварват

отчитането им във финансовата информация на животновъдите, с които работят застрахователите, в резултат на което отпусканите застрахователни лимити не отразяват реалните обороти при продажбата на фуражи.

В допълнение част от българските и румънски клиенти не получиха в срок или изцяло необходимото им финансиране, субсидии, плащания и държавни компенсации в случаите на унищожаване на заболяли животни, което доведе до изчакване, забавяне или насочване на част от оборотното им финансиране за довършване на инвестиционни проекти. Вследствие на тези фактори клиентите допускат просрочия и Дружеството е принудено да търси допълнителни източници на финансиране като факторинг компании, с което да осигурява необходимата ликвидност.

През 2022 г., както и в предишни години, едно от основните предизвикателства пред ВИАНД – пропускливостта на Дунав мост и сухоземната граница с Румъния при гр. Силистра, ескалира до степен, която наложи сериозно намаление на обема на търговията с фуражи и суровини със северната ни съседка. Допълнителният ферибот, който държавата пушна за преминаването на речната граница, е изключително недостатъчен, за да разшири транспортния коридор към Румъния. Докато Дружеството намира гъвкави и успешни начини да се справя с всички други рестриктивни обстоятелства, които възпрепятстват развитието на дейността му в съответствие с амбицията на ръководството, практическата недостъпност на румънския пазар превръща това ограничение в бариера, която е от компетенцията на държавните институции в двете страни. В тази обстановка ръководството фокусира усилията си за реализиране на допълнителна стратегическа цел – разширяване на инвестициите си на румънския пазар не само в Трансилвания, но и в югоизточния регион, традиционно обслужван от заводите в с. Борисово и с. Ситово.

Инвестициите, направени през 2022 г., възлизат на 1 782 хил. лева. Основна част от тези средства са инвестирани за завършването на процеса по автоматизация на производствените процеси в частта на дозирането – внедряване на система за микро и макро дозиране, както и финализиране на допълнителните разработки на програмните продукти, управляващи процеса. Друг основен инвестиционен проект представлява изграждането на цех за премикси, представяващи основния микс от микроелементи в състава на комбинираните фуражи. Те ще бъдат влагани както в собственото производство на фуражи, което ще засили вътрешнофирмения контрол на качеството на готовия продукт, така и ще бъдат продавани самостоятелно на трети лица, което ще даде възможност за навлизането на Дружеството в нов продуктов сегмент на пазара. Третия значима инвестиция за 2022 г. е насочена към повишаване ефективността и качеството на производството посредством придобиването на гранулираща машина с по-висока производителност и по-стриктен контрол на качеството на гранулирания фураж.

Разработването и внедряването на CRM системата за анализ и управление на бизнес отношенията с клиентите навлезе във финалния си етап през 2022 г. С тази инвестиция планирането, изпълнението, проследяването и измерването на резултатите и ефективността на продажбения процес ще се издигне на ново ниво, като системата ще обслужва не само търговците и специалистите по хранене, но и ръководството на Дружеството при мониторинга и управлението на продажбите.

За поредна година инвестицията на Вианд в румънския фуражен завод в Бакъу дава изключително добри резултати. Компанията присъства стабилно на румънския пазар не само с продуктите на дъщерното дружество с марка EVIALIS, но и с продукти с марката и опаковката на ВИАНД. Реализираните положителни финансови резултати от дъщерното дружество за последните три години превъзвигат първоначалната инвестиция.

През 2022 г. румънският клон на ВИАНД реализира приходи от продажби на суровини в Румъния в размер на 6 286 хил. лева. Тежката икономическа обстановка и в северната ни съседка не позволи на румънския клон на ВИАНД да разгърне своя доказан в предишните периоди потенциал.

Дъщерното предприятие СВИНЕКОМПЛЕКС НИКОЛОВО АД е публично дружество и кандидатства по отворени от ДФ „Земеделие“ програми в обявените срокове, но през 2022 г. отново нямаше предложение за подписване на договор. Наложил се да се използва наличната на територията на комплекса оранжерия за отглеждане на зеленчуци, от където да се получава приход с цел спазване изискванията на Фонда.

През юли 2022 г. въз основа на решение на ВАС, свинекомплексът получи компенсация за неправомерно приложените правила за оценка на загубите понесени от дружеството по ликвидиране на заразеното с африканска чума стадо. Към края на 2022 г. свинекомплексът все още не е възстановил своята активна икономическа дейност поради забавата във финансирането по европейските програми, което отлага във времето и реализацията на плановете на ръководството за развитието на дейността на дъщерното дружество.

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО

Продажби (хил. лева)	2022 г. Актуални продажби	2021 г. Актуални продажби	% към предходна година
Външни продажби	110 212	104 508	105.46%
Направление			
Продажби на стоки и материали	36 440	36 616	99.52%
Продажби на готова продукция	73 684	67 844	108.61%
Продажби на услуги и други	88	48	183.33%
Продажби на свързани лица	9 135	8 425	108.43%
Общо продажби	119 347	112 933	105.68%

Реализираните продажби през 2022 г. са на стойност 119 347 хил. лева (2021 г.: 112 933 хил. лева), което е с 6 414 хил. лева повече от реализираните приходи през предходния отчетен период.

Приблизително е запазен делът на приходите от продажбата на фуражи в общите приходи. Капацитетът на производствените мощности не е запълнен. Това е в резултат на наложените ограничения в реализацията поради спазване на кредитната политика на Дружеството от една страна и епидемичната обстановка в някои райони на страната от друга.

Допълнително съображение и ограничаващ фактор при работата на румънския пазар е законовата възможност за бързо обявяване на несъстоятелност и бързото преминаване от несъстоятелността във фалит, съгласно румънското законодателство.

Финансовите затруднения, които излизват нашите клиенти, се отразяват негативно върху събираемостта на средствата от продажбите. По-ниските изкупни цени на месо водят до увеличение на просрочията при много от клиентите, особено реализиращи пилешко и свинско месо. За това допринася и вноса на месо от страни от европейската общност, които получават субсидии и стойността на продуктите са с по-ниска себестойност от тези на произведените у нас.

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ДРУЖЕСТВОТО

Резултати от дейността и рентабилност:

	2022 г.	2021 г.
Брутна печалба (в хил. лева)	10 967	12 094
% към продажби	9.19 %	10.71 %
Разходи по продажби (в хил. лева)	7 098	6 832
% към продажби	5.95 %	6.05 %
Административни разходи (в хил. лева)	2 427	2 339
% към продажби	2.03 %	2.07 %
Оперативна печалба (в хил. лева)	3 124	2 914
% към продажби	2.62 %	2.58 %

През 2022 г. намаляването на брутната печалба е в размер на 1 127 хил. лева (9.32 %) спрямо 2021 г., което се съпътства от спад в брутната рентабилност от 1.52 % на годишна база. Това се дължи на факта, че увеличението на себестойността изпреварва увеличението на продажните цени на фуражите. Нарастването на разходите по продажби и административните разходи обаче е по-плавно, което води до увеличение на оперативната рентабилност на годишна база и през 2022 г. тя е 2.62 % или с 0.04 % по-висока от тази на предходната година.

Анализ на ликвидността

Общата ликвидност на Дружеството е постоянна през последните две години, което отразява политиката на ръководството да поддържа стабилни нива на покритие от страна на краткосрочните активи спрямо краткосрочните задължения. Новата реколта на основните суровини – пшеница и царевича, се търгува през втората половина на годината, когато тя се складира в заводите, за да обезпечи производството до следващата реколта, но и да гарантира наличност на суровини през зимните месеци, когато пътната обстановка може да възпрепятства доставката до заводите. Това обуславя голямото наличие на материални запаси в края на всяка отчетна година и обяснява занижените показатели за бърза ликвидност.

Коефициенти на ликвидност на ВИАНД за 2022 г. и 2021 г.:

ЛИКВИДНОСТ	Към 31.12.2022 г.	Към 31.12.2021 г.
Обща ликвидност	1.05	0.99
Бърза ликвидност	0.44	0.54

♦ По отношение на текущите активи:

- Наличните парични средства са 494 хил. лева (2021 г.: 856 хил. лева) с основен източник постъпления от клиенти или факторни авансиране;
- Търговските и други вземания, включително и от свързани лица, към края на 2022 г. са в размер на 8 796 хил. лева и са с 3 076 хил. лева по-малко в сравнение с предходната година, когато са били 11 872 хил. лева;
- Материалните запаси са в размер на 15 630 хил. лева и са с 3 417 хил. лева повече в сравнение с предходната година, когато са били 12 213 хил. лева. Увеличението се дължи на по-високите цени на суровините.

♦ По отношение на текущите пасиви:

- В текущите търговски и други задължения в размер на 9 856 хил. лева (2021 г.: 11 693 хил. лева) са отразени задълженията към доставчици и аванси от клиенти в размер на 8 462 хил. лева (2021 г.: 11 228 хил. лева), данъчни задължения на

стойност 752 хил. лева (2021 г.: 390 хил. лева) и други задължения в размер на 642 хил. лева (2021 г.: 75 хил. лева);

- Краткосрочните заеми са в размер на 14 333 хил. лева и са с 150 хил. лева повече в сравнение с предходната година, когато са били 14 183 хил. лева.

Анализ на капиталовите ресурси

Към 31 декември 2022 г. основният капитал на Дружеството е 500 хил. лева, разпределен в 500 броя обикновени поименни акции с право на един глас с номинална стойност хиляда лева всяка. През 2022 г. няма промяна на основния капитал спрямо 2021 г.

Валутен риск

През 2022 г. Дружеството е реализирало нетни печалби от промяна на валутните курсове в размер на 590 хил. лева (2021 г.: нетни загуби от промяна на валутните курсове в размер на 192 хил. лева). Просрочията при плащането в лев от страна на някои румънски клиенти ограничават възможността на Дружеството да прилага финансовите инструменти с цел хеджиране на валутния риск. Вътрешнофирмените разчети между централата на Дружеството и клона в Румъния, също водят до отчитане на курсови разлики.

Дружеството търгува и с борсови стоки (например, соев шрот), които се договарят и плащат в USD. Тъй като Дружеството няма постъпления в щатски долари, то закупува необходимите му доларови средства, като тези сделки също са обект на валутен риск. Необходимо е системно прилагане на финансови инструменти с цел ограничаване на негативното влияние на колебанията във валутата.

Ръководството на Дружеството полага усилия за ограничаване влиянието на курсовите разлики върху бизнеса, но поради недостатъчен кредитен лимит и липса на свободни парични средства, не винаги могат да се ограничат тези загуби. Дружеството използва валутни форуъри с цел управление на валутния риск, но пред ръководството продължава да стои задачата за неговото оптимизиране.

Кредитен риск

Финансовите активи, които потенциално излагат Дружеството на кредитен риск, са предимно вземания по продажби. Рискът клиентите да не изплатят своите задължения към Дружеството се контролира чрез предварително проучване на кредитната репутация и платежоспособността на клиентите, одобрение на сроковете за плащане, кредитни лимити и ежедневен мониторинг. Като допълнително средство за намаляването на кредитния риск ВИАНД използва търговско застраховане на вземанията от клиенти с установени международни и български застрахователни компании.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на лихвен риск във връзка с плаващия елемент от лихвения процент по заемите, лизинговото финансиране и факторингa, които ползва. През изминалата година стойността на плаващата референтна лихва по всички заеми на ВИАНД беше отрицателна или ниска и не се отрази съществено върху лихвените плащания. Въпреки това при промяна на референтните лихви рискът може да нарасне, поради което се проучва въпросът за застраховки от този риск, предлагани от някои банки.

Дружеството има следните сключени договори за банкови и търговски заеми:

- банков заем (овърдрафт) с лимит в размер на 10 000 хил. лева, намален от 13 000 хил. лева през месец декември 2022 г. (2021 г.: 13 000 хил. лева), усвоим в български лева, евро или щатски долари, гарантиран с договор за залог на вземания, покриващи минимум 120 % от усвоената част на заема, поръчителство от едноличния собственик на капитала в размер на 10 000 хил. лева, намален от 13 000 лева през месец декември 2022 г. (2021 г.: 13 000 хил. лева), залог на положително салдо на настоящи и бъдещи сметки, залог на машини, съоръжения и оборудване, Собственост на дъщерното дружество СВИНЕКОМПЛЕКС НИКОЛОВО АД, ипотека на инвестиционен имот с балансова стойност от 500 хил. лева. Договорът за заем е с падеж 31 октомври 2023 г. и договорен пазарен плаващ лихвен процент плюс надбавка. Усвоената и дължимата част от банковия овърдрафт към 31 декември 2022 г. възлиза на 7 110 хил. лева (2021 г.: 10 248 хил. лева);
- банков заем за оборотни средства с лимит в размер на 6 000 хил. лева, гарантиран със залог на стоки, залог на машини, съоръжения и оборудване, ипотека сипозно стопанство, покриващи минимум 120 % от усвоената част на заема и поръчителство от едноличния собственик на капитала. Заемът е със срок на погасяване 31 август 2024 г. и договорен пазарен плаващ лихвен процент плюс надбавка. Усвоената и дължимата част от банковия заем за оборотни средства към 31 декември 2022 г. възлиза на 6 000 хил. лева (2021 г.: 3 067 хил. лева);
- банков заем за оборотни средства с лимит в размер на 4 000 хил. лева, гарантиран със залог на материални запаси, покриващи минимум 120 % от усвоената част на заема и поръчителство от едноличния собственик на капитала. Заемът е със срок на погасяване 30 август 2025 г. и договорен пазарен плаващ лихвен процент плюс надбавка. Нима усвоена и дължимата част от банковия заем за оборотни средства към 31 декември 2022 г. (2021 г.: няма);
- инвестиционен банков заем за покупка на дялове в дъщерно дружество с лимит в размер на 1 100 хил. евро, гарантиран със залог на машини, съоръжения и оборудване, залог на настоящи и бъдещи вземания на банката по наличностите по открити банкови сметки, договор за поръчителство, покриващи минимум 120 % от усвоената част на заема. Заемът е със срок на погасяване 25 октомври 2025 г. и договорен пазарен плаващ лихвен процент плюс надбавка. Усвоената и дължимата част от инвестиционния банков заем към 31 декември 2022 г. възлиза на 403 хил. лева (2021 г.: 645 хил. лева);
- търговски заем за оборотни средства с падеж 31 март 2023 г., без обезпечение и договорен фиксиран лихвен процент. Усвоената и дължимата част от търговския заем за оборотни средства към 31 декември 2022 г. възлиза на 646 хил. лева (2021 г.: 614 хил. лева); и
- търговски заем за оборотни средства от свързано лице с падеж 31 декември 2023 г., без обезпечение и договорен фиксиран лихвен процент. Усвоената и дължимата част от инвестиционния банков заем от свързано лице към 31 декември 2022 г. възлиза на 291 хил. лева (2021 г.: няма).

Общият размер на начислените и платени лихви по заеми за 2022 г. е 235 хил. лева (2021 г.: 221 хил. лева).

През отчетната 2022 г. Дружеството е използвало факторинг за десет клиента (2021 г.: девет клиента).

Други рискове

Военните действия в Украйна оказват влияние върху цените на някои основни суровини, които се използват за производството на фуражи или за продажби. Ръководството прилага различни методи за минимизиране на влиянието на тази промяна върху крайния резултат от дейността на Дружеството.

ДРУГИ

Дружеството не извършва действия в областта на научно-изследователската и развойна дейност.

Дружеството няма придобити собствени акции.

С изключение на едноличния собственик на капитала, останалите членове на Съвета на директорите не притежават акции от капитала на Дружеството. През годината няма придобити акции на Дружеството от членовете на Съвета на директорите.

Няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон от Съвета на директорите през периода.

Няма ограничения върху правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на Дружеството.

Членовете на Съвета на директорите не участват в управлението на други дружества.

Участието на членовете на Съвета на директорите като съдружници с над 25 на сто в капитала на други дружества е както следва:

- Христина Георгиева Маринова – участие в размер на 50 % от капитала на ВИЖЪН АДВАЙЗЪРС ООД.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Несигурността в цените на фуража, торовете и инфлационните процеси остава фундаментален фактор при разглеждането на перспективите за развитие през следващата година. Основните предизвикателства за развитието на Дружеството – инфлацията, цените на суровините, болестите по животните и намаляване на поголовията, логистичните затруднения и пропускливостта на румънската граница – са все фактори извън неговия контрол. Въпреки това ВИАНД планира да продължи своето развитие като се фокусира върху основната си дейност, привлече нови клиенти както за вътрешния, така и за външни пазари и разшири присъствието на марката ВИАНД в сегмента на пакетирания фураж.

Добавяне на стойност е основен приоритет на Дружеството, което то постига с гарантиране на качеството на собственото производство и ексклузивното обслужване на големите клиенти, точността на доставките и изпълнението на заявките в срок, които са единствените фактори от съществено значение за развитието на бизнеса в региона. Затова и през 2023 г. Дружеството ще продължи да търси варианти и възможности за инвестиции, които ще подпомогнат преодоляването на ограничената пропускливост на граничните пунктове със северната ни съседка.

Успоредно с това през следващата година ВИАНД ще пусне в експлоатация цеха за производство на премикси, което ще даде възможност вертикално да се интегрира и цялостно контролира качеството на собственото производство, както и да се навлезе в нов пазарен сегмент от фуражопроизводството, свързан с предлагането на премиксите на други клиенти.

В периода на подготовка за кандидатстване в повторно отворените мерки 4.1 и 5.1, предстои да бъде направен стратегически анализ на вариантите за развитие на СВИНЕКОМПЛЕКС НИКОЛОВО АД. Успоредно с това предстои преразглеждането и евентуална продажба на имоти и активи, които не биха обслужвали свинскокомпекса при едно бъдещо заселване.

Няма съществена промяна в структурата на персонала и броя на работниците и служителите.

СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

През месец март 2023 г. е намален разрешения лимит на банков заем (овърадрафт) от 10 000 хил. лева на 6 500 хил. лева, като с промяната се преустановява ползването на суми от заема в щатски долари.

През месец май 2023 г. Дружеството извършва окончателната продажба на инвестиционен имот (животновъдна ферма, намираща се в гр. Славяново), на база на предварителен договор от 2021 г. и имотът е заличен като обезпечение по договор за банков заем (овърадрафт).

Не са възникнали други коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизацията му за издаване.

30 юни 2023 г.

Изпълнителен директор:

/Иван Трифонов/

Индивидуален отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	31 декември 2022 г. хил. лева	31 декември 2021 г. хил. лева
Нетекущи активи			
Нематериални активи	5	138	126
Имоти, машини и съоръжения	6	13 455	13 141
Инвестиционни имоти	9	500	500
Инвестиции в дъщерни предприятия	7	6 073	6 073
Отсрочени данъчни активи	10	178	242
Общо нетекущи активи		20 344	20 082
Текущи активи			
Материални запаси	11	15 630	12 213
Търговски вземания	12	8 796	11 872
Други финансови активи по амортизираната стойност	13	-	1 088
Други активи	14	824	452
Деривативни финансови инструменти	15	1 213	414
Парични средства и еквиваленти	16	494	856
Общо текущи активи		26 957	26 895
Общо активи		47 301	46 977

Настоящият индивидуален финансов отчет е приет с решение на Съвета на директорите от 30 юни 2023 г. и е подписан на същата дата.

Христина Маринова
Главен счетоводител

Иван Трифонов
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад издаден от НС КОНСУЛТИНГ ООД на 30/08/2023.

Снежана Калоянова
Регистриран одитор

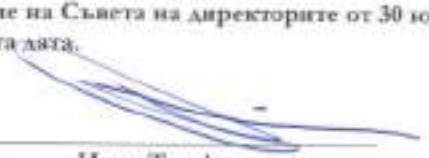

Нино Калоянов
Управител

Индивидуален отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември 2022 г. хил. лева	31 декември 2021 г. хил. лева
Собствен капитал			
Акционерен капитал	17.1	500	500
Резерви	17.2	16 666	15 117
Неразпределена печалба		2 908	2 199
Общо собствен капитал		20 074	17 816
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	18.2	110	132
Получени заеми	19	161	403
Пасиви по лизингови договори	8.1	884	1 023
Финансиране на нетекущи активи	21	482	536
Общо нетекущи пасиви		1 637	2 094
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	18.2	720	692
Получени заеми	19	14 333	14 183
Пасиви по лизингови договори	8.1	422	366
Финансиране на нетекущи активи	21	33	53
Търговски и други задължения	22	9 856	11 693
Деривативни финансови инструменти	15	173	73
Задължения по текущи данъци върху доходите		33	7
Общо текущи пасиви		25 590	27 067
Общо пасиви		27 227	29 161
Общо собствен капитал и пасиви		47 301	46 977

Настоящият индивидуален финансов отчет е приет с решение на Съвета на директорите от 30 юни 2023 г. и е подписан на същата дата.

Христина Маринова
Главен счетоводител

Иван Трифонов
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад издаден от НС КОНСУЛТИНГ ООД на 30/08/2023

Снежанка Калаянова
Регистриран одитор

Ивано Калаянов
Управител

Индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

	Пояснение	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Приходи от договори с клиенти	23	119 347	112 933
Себестойност на продажбите	26	(108 380)	(100 839)
Брутна печалба		10 967	12 094
Приходи от финансиране	24	868	161
Други приходи и печалби	25	1 704	600
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	9	-	(331)
Загуби от обесценка на финансови активи	12	(267)	(366)
Разходи по продажби	27	(7 098)	(6 832)
Административни разходи	28	(2 427)	(2 339)
Други разходи и загуби	29	(623)	(73)
Печалба от оперативна дейност		3 124	2 914
Финансови приходи	30	1 587	528
Финансови разходи	30	(1 464)	(1 018)
Печалба преди данъци		3 247	2 424
Разходи за данъци върху дохода	31	(339)	(225)
Печалба за годината		2 908	2 199
Друг всеобхватен доход:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	18.2	-	-
Компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Курсови разлики от пренасичлене на чуждестранни дейности		-	31
Общо всеобхватен доход за годината		2 908	2 230

Настоящият индивидуален финансов отчет е приет с решение на Съвета на директорите от 30 юни 2023 г. и е подписан на същата дата.

Христина Маринова
Главен счетоводител

Иван Трифонов
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад издаден от НС КОНСУЛТИНГ ООД на 30/08/2023

Снежана Калоянова
Регистриран одитор

Нино Калоянов
Управител

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от спр. и доктр. 73 представляват неразделна част от данъч.

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са представени в хил. лева	Акционерен капитал	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Сaldo към 1 януари 2021 г.	500	13 068	2 868	16 436
Дивиденди	-	-	(850)	(850)
Сделки със собствениците	-	-	(850)	(850)
Печалба за годината	-	-	2 199	2 199
Друг всеобхватен доход	-	31	-	31
Общо всеобхватен доход за годината	-	31	2 199	2 230
Разпределение на печалба към резерви	-	2 018	(2 018)	-
Сaldo към 31 декември 2021 г.	500	15 117	2 199	17 816
Сaldo към 1 януари 2022 г.	500	15 117	2 199	17 816
Дивиденди	-	-	(650)	(650)
Сделки със собствениците	-	-	(650)	(650)
Печалба за годината	-	-	2 908	2 908
Друг всеобхватен доход	-	-	-	-
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	2 908	2 908
Разпределение на печалба към резерви	-	1 549	(1 549)	-
Сaldo към 31 декември 2022 г.	500	16 666	2 908	20 074

Настоящият индивидуален финансов отчет е приет с решение на Съвета на директорите от 30 юни 2023 г. и е подписан на същата дата.

Христина Маринова
Главен счетоводител

Иван Трифонов
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад издаден от НС КОНСУЛТИНГ ООД на 30/08/2023

Свешанка Калаянова
Регистриран одитор

Нино Калаянова
Управител

Индивидуален отчет за паричните потоци

	Пояснение	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		138 219	123 795
Плащания към доставчици		(122 720)	(105 655)
Плащания към персонал и осигурителни институции		(6 022)	(5 310)
Парични потоци други от оперативна дейност		(8 398)	(7 327)
Плащания за данък върху дохода		(248)	(262)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		831	5 241
Инвестиционна дейност			
Плащания за придобиване на земоти, машини и съоръжения		(1 579)	(1 914)
Постъпления от продажба на земоти, машини и съоръжения	35	8	49
Постъпления по предоставени заеми		1 130	-
Плащания по предоставени заеми		(42)	(679)
Постъпления на лихви		62	-
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		(421)	(2 544)
Финансова дейност			
Постъпления по получени заеми	20	63 932	66 425
Плащания по получени заеми	20	(64 204)	(67 234)
Плащания по лизинг	20	(455)	(648)
Плащания на лихви	20	(262)	(242)
Плащания на дивиденди и данък при източника върху тях	32.1	(613)	(374)
Парични потоци други от финансова дейност		(83)	(41)
Нетен паричен поток от финансова дейност		(1 685)	(2 114)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		(1 275)	583
Парични средства и еквиваленти в началото на годината		856	273
Положителни курсови разлики върху парични средства и еквиваленти		913	-
Парични средства и еквиваленти в края на годината	16	494	856

Настоящият индивидуален финансов отчет е приет с решение на Съвета на директорите от 30 юни 2023 г. и е подписан на същата дата.

Христина Маринова
Главен счетоводител

Иван Трифонов
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад издаден от НС КОНСУЛТИНГ ООД на 30/08/2023

Снежанка Калаянова
Регистриран одитор

Ивано Калаянов
Управител

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на ВИАНД ЕАД ("Дружеството") се състои от внос и износ, търговия със суровини и компоненти необходими за производство на комбинирани фуражи за животни и птици и производство на комбинирани фуражи за животни и птици. Дружеството има три клона на територията на страната, един клон в Румъния, през 2019 г. придобива 100 % от капитала на дъщерно дружество в Румъния и 97.6 % от капитала на дъщерно дружество в България.

Дружеството е регистрирано през 1995 г. Преобразувано е в еднолично акционерно дружество с едноличен собственик Иван Трифонов през юли 2010 г. Седдалището и адресът на управление на Дружеството към датата на изготвяне на настоящия отчет е гр. София, бул. Джеймс Баучър № 87, ет. 7, който съвпада с адреса за кореспонденция. Дружеството е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 831742865.

Системата на управление на Дружеството е едностепенна със Съвет на директорите с членове:

Иван Михайлов Трифонов – Председател

Пламена Вladoва Нусторова – член

Христина Георгиева Маринова – член

Към 31 декември 2022 г. и към датата на съставяне на индивидуалния финансов отчет, дружеството се представява и управлява от г-н Иван Трифонов.

През финансовата 2022 г. и 2021 г. собствеността е 100 % на местно физическо лице.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО“), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти („СМСС“) и приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти („МСС“), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лева) (включително сравнителната информация за 2021 г.), освен ако не е посочено друго.

С цел постигане на представяне във финансовия отчет, даващо по-уместна информация за характера на дейността на Дружеството и ефекта от операции и други събития или условия върху финансовото му състояние, някои от елементите са представени по различен начин в сравнение с индивидуалния финансов отчет за преходни периоди. Промените касат:

- единствено начина на представяне на търговски вземания, други финансови активи по амортизирана стойност, други активи и деривативни финансови инструменти, на обща стойност в размер на 13 826 хил. лева към 31 декември 2021 г., както е посочено в пояснения 12, 13, 14 и 15. Промяната не се отнася до начина на оценяването на тези активи, които в преходни периоди са посочвани в отчета за финансово състояние в редове финансови активи, нефинансови други вземания и

вземания от свързани лица, които съответно са на обща стойност в размер на 13 826 хил. лева в отчета за финансово състояние в миналогодишния финансов отчет;

- единствено начина на представяне на търговски и други задължения на обща стойност в размер на 11 693 хил. лева към 31 декември 2021 г., както е посочено в пояснение 22. Промяната не се отнася до начина на оценяването на тези пасиви, които в преходни периоди са посочвани в отчета за финансово състояние в редове търговски и други задължения и краткосрочни задължения към свързани лица, които съответно са на обща стойност в размер на 11 693 хил. лева в отчета за финансово състояние в миналогодишния финансов отчет; и
- единствено начина на представяне на печалби от оценка по справедлива стойност на форуърдни договори в размер на 414 хил. лева за 2021 г., които са представени като част от други приходи и печалби (пояснение 25) и загуби от оценка по справедлива стойност на форуърдни договори в размер на 73 хил. лева за 2021 г., които са представени като част от други разходи и загуби (пояснение 29) в настоящият индивидуален финансов отчет. Промяната не се отнася до начина на оценяването на тези печалби и загуби, които в преходни периоди са посочвани като финансови приходи и разходи.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, разработени и публикувани от СМСС и приети от Европейския съюз, в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие и като са взети предвид възможните ефекти от продължаващото въздействие на пандемията от коронавирус COVID-19 и ефектите от военния конфликт в Украйна.

В тези условия ръководството на Дружеството направи анализ и преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще и ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на индивидуалния финансов отчет.

През годината са произведени 95 541 тона (2021 г.: 114 037 тона) комбинирани фуражи, което е с 18 496 тона (16.2 %) по-малко от произведените през предходната година. Въпреки трудностите от привличането на стоки и суровини и при събиране на вземания, може да се каже, че финансовата година беше успешна за ВИАНД.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, влезли в сила от 1 януари 2022 г.

Дружеството е приело следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за финансовите отчети на Дружеството за годишния период, започващ на 1 януари 2022 г., но нямат значително влияние върху финансовите резултати или позиции на Дружеството:

- МСФО 3 (Изменения) „Бизнес комбинации“ – публикувани от СМСС през май 2020 г.; приети от Европейската комисия през юни 2021 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2022 г. Измененията обновяват връзка в МСФО 3 с Концептуалната рамка за финансово отчитане без да променят изискванията за отчитане на бизнес комбинации.
- МСС 16 (Изменения) „Имоти, машини и съоръжения“ – публикувани от СМСС през май 2020 г.; приети от Европейската комисия през юни 2021 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2022 г. Измененията забраняват на предприятието да намалява от цената на придобиване на актив от имоти, машини и съоръжения суми, получени от продажбата на продукция, произведена докато предприятието подготвя актива за неговата предвидена употреба. Вместо това предприятието следва да признава подобни приходи от продажби и свързаните с тях разходи в печалбата или загубата.
- МСС 37 (Изменения) „Провизии, условни задължения и условни активи“ – публикувани от СМСС през май 2020 г.; приети от Европейската комисия през юни 2021 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2022 г. Измененията дават допълнителни насоки относно кои разходи следва предприятието да включва при оценяването на това дали даден договор ще генерира загуба.
- Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2018 – 2020 – публикувани от СМСС през май 2020 г.; приети от Европейската комисия през юни 2021 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2022 г. Измененията не са съществени (пояснения, корекции или премахване на излишни текстове) и касаят следните стандарти: МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на тези финансови отчети са издадени някои нови стандарти, изменения и разяснения на съществуващите стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2022 г., и не са били приложени по-рано от Дружеството. Не се очаква те да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. По-долу е даден списък с промените в стандартите:

- МСФО 10 и МСС 28 (Изменения) „Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие“ – публикувани от СМСС през септември 2014 г.; отложено е приемането от Европейската комисия; датата на влизане в сила е отложена за неопределен период.

- МСФО 14 „Регулаторни сметки за бъдещи периоди“ – публикуван от СМСС през януари 2014 г.; Европейската комисия е взела решение да не стартира процеса по приемане на този междинен стандарт, а да изчака финалния стандарт; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2016 г.
- МСФО 16 (Изменения) „Пасив по лизинг при продажба с обратен лизинг“ – публикувани от СМСС през септември 2022 г.; очаква се приемане от Европейската комисия; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2024 г. МСФО 16 включва изисквания относно начина на счетоводно отчитане на продажба с обратен лизинг към датата, на която сделката се е случила. Въпреки това, МСФО 16 не предоставя изисквания относно как следва да се измерва сделката при изготвянето на финансова информация след тази дата. Измененията допълват изискванията относно продажбите с обратен лизинг като по този начин се постига последователно прилагане на изискванията на стандарта.
- МСФО 17 и МСФО 17 (Изменения) „Застрахователни договори“ – публикувани от СМСС през май 2017 г. и юни 2020 г.; приети от Европейската комисия през ноември 2021 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2023 г.
- МСФО 17 (Изменения) „Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 - сравнителна информация“ – публикувани от СМСС през декември 2021 г.; приети от Европейската комисия през септември 2022 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2023 г.
- МСС 1 (Изменения) „Класифициране на задължения като текущи или нетекущи“, „Отлагане на датата на влизане в сила“ и „Нетекущи пасиви с ковенанти“ – публикувани от СМСС през януари 2020 г., юли 2020 г. и октомври 2022 г.; очаква се приемане от Европейската комисия; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2024 г. Измененията имат за цел да промотират съпоставимостта при прилагането на изискванията като помогнат на предприятията да определят дали в отчета за финансово състояние дълг или други задължения с неясна дата на погасяване следва да се класифицират като текущи (дължими или потенциално дължими за погасяване в рамките на една година) или нетекущи. Измененията включват пояснения на изискванията за класификация за дълг, който дадено предприятие може да погаси чрез конвертирането му в собствен капитал. Първите последващи изменения в измененията на стандарта от юли 2020 г. отлагат датата на влизане в сила с една година. Вторите последващи изменения в измененията на стандарта от октомври 2022 г. дават допълнителни насоки, по отношение на нетекущите задължения – наличието на ковенанти, които следва да се спазват след края на отчетния период не влияе на класифицирането на дълга като текущ или нетекущ към отчетната дата. Вместо това, измененията изискват предприятието да оповести информация относно тези ковенанти в приложенията към финансовия отчет.
- МСС 1 и МСФО Практическо изявление 2 (Изменения) „Оповестяване на счетоводни политики“ – публикувани от СМСС през февруари 2021 г.; приети от Европейската комисия през март 2022 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2023 г. Измененията в МСС 1 изискват предприятията да оповестяват тяхната съществена информация относно счетоводните политики вместо техните значими счетоводни политики. Измененията в МСФО Практическо изявление 2 предоставят насоки относно това как да се прилага концепцията за същественост при оповестяванията на счетоводните политики.

- МСС 8 (Изменения) „Дефиниция на счетоводни оценки“ – публикувани от СМСС през февруари 2021 г.; приети от Европейската комисия през март 2022 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2023 г. Измененията предоставят насоки как предприятията следва да разграничават промените в счетоводни политики от промените в счетоводни оценки. Това разграничаване е важно, тъй като промените в счетоводни оценки се прилагат проспективно само към бъдещи трансакции и други бъдещи събития, а промените в счетоводни политики се прилагат основно и ретроспективно към минали трансакции и други минали събития.
- МСС 12 (Изменения) „Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, възникващи при единична трансакция“ – публикувани от СМСС през май 2021 г.; приети от Европейската комисия през август 2022 г.; в сила за отчетни периоди започващи на или след 1 януари 2023 г. При определени обстоятелства, предприятията са освободени от признаването на отсрочени данъци, когато признават активи или пасиви за първи път. Преди измененията съществувала определена несигурност относно това дали освобождаването се прилага към трансакции като лизинг и задължения за извеждане от употреба – трансакции, при които предприятията признават както актив, така и пасив. Измененията поясняват, че това освобождаване не се прилага и от предприятията се изисква да признават отсрочени данъци при такива трансакции.

4. Обобщение на счетоводните политики

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството приема да представи отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Дружеството контролира едно предприятие, когато Дружеството е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от неговото участие в това предприятие и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.4. Чуждестранна валута

4.4.1. Функционална валута

Отасаните елементи на финансовите отчети на Дружеството се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятието извършва дейността си („Функционална валута“). Функционалната валута на Дружеството е Български лев (BGN), като всяка валута, различна функционалната валута с чуждестранна валута.

4.4.2. Сделки и салда в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване във функционална валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага официалния спот курс за съответния ден на сделката.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по обменния курс към отчетната дата. Печалбите и загубите от промяна във валутните курсове, възникнали в резултат на разплащания по сделки в чуждестранна валута, както и от преоценка по заключителен валутен курс на деноминираните в чуждестранна валута парични позиции (активи и пасиви), се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Непарични активи и пасиви в чуждестранна валута, които се оценяват по историческа цена, се превалутират във функционалната валута по курса на датата на сделката.

Заключителният курс на Българския лев към основните валути, с които оперира Дружеството за периодите, за които е съставен настоящия финансов отчет, е както следва:

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
1 Евро (EUR)	1.95583	1.95583
1 Щатски долар (USD)	1.83371	1.72685
10 Румънски лев (RON)	3.95157	3.95197

Българският лев е с фиксиран курс към Еурото от 1 януари 1999 г. по силата на въвеждане в Република България валутен борд.

4.4.3. Превалутиране на чуждестранна дейност

Резултатите и финансовата позиция на чуждестранната дейност, която има функционална валута (която не е валута на свръхинфлационна икономика), различна от валутата на представяне на Дружеството, се преоценяват по валутата на представяне по следния начин:

- активите и пасивите от всеки представен отчет за финансовото състояние се преизчисляват по заключителен курс към датата на индивидуалния отчет за финансово състояние;
- приходите и разходите от всеки отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход се преизчисляват по среден валутен курс за периода; и
- всички курсови разлики, възникнали в резултат на преизчисляването, се признават в друг всеобхватен доход и се натрупват в отделен компонент на собствения капитал.

4.5. Приходи

4.5.1. Приходи от договори с клиенти

При влизането в сила на договор с клиент Дружеството оценява стоките или услугите, обещани по договора, и определя като задължение за изпълнение всяко обещание да прехвърли на клиента или стока или услуга (или набор от стоки или услуги), която е отделна, или поредица от отделни стоки или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента. За да определи дали и как да признае приходи от договори с клиенти, Дружеството използва следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Дружеството признава приходите, когато (или като) Дружеството удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли обещаната стока или услуга (т.е. актив) на клиента. Даден актив е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив. Задълженията за изпълнение могат да бъдат удовлетворени с течение на времето или към определен момент във времето. Дружеството прехвърля контрола върху стока или услуга с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето, ако е спазен един от следните критерии:

- клиентът едновременно получава и консумира ползите, получени от дейността на Дружеството в хода на изпълнение на тези дейности;
- в резултат от дейността на Дружеството се създава или подобрява актив (например незавършено производство), който клиентът контролира в хода на създаването или подобряването на актива; или
- в резултат от дейността на Дружеството не се създава актив с алтернативна употреба за Дружеството и то разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност.

В случай че нито един от критериите, посочени по-горе, не е спазен, се счита, че Дружеството прехвърля контрола към определен момент във времето.

За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, Дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напредъка, постигнат от Дружеството, към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. За измерване на напредъка, Дружеството използва методи, отчитащи продукцията (приходите се признават въз основа на преза оценки на стойността за клиента на стоките или услугите, прехвърлени към съответната дата, спрямо останалите стоки или услуги, обещани съгласно договора)/методи, отчитащи вложените ресурси (приходите се признават базата на усилията на Дружеството или ресурсите, използвани за удовлетворяване на задължение за изпълнение, спрямо общия размер на очакваните вложени ресурси за удовлетворяване на това задължение за изпълнение).

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката, която е отнесена към това задължение за изпълнение. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например ДДС).

При определяне на цената на сделката Дружеството коригира обещания размер на възнаграждението за въздействието на стойността на парите във времето, ако моментът на плащане, договорен (пряко или косвено) от страните по договора, поражда за клиента или Дружеството значителна полза от финансирането на прехвърлянето на стоките или услугите към клиента. При тези обстоятелства договорът съдържа значителен компонент на финансиране. Дружеството обаче не коригира обещания размер на заплащането за въздействието от значителния компонент на финансиране, ако Дружеството очаква при влизането в сила на договора периодът между прехвърлянето от Дружеството на обещаната стока или услуга към клиента и плащането от клиента за тази стока или услуга да бъде 12 месеца или по-кратък. Дружеството представя последните от финансирането (приходи от или разходи за лихви) в отчета за всеобхватния доход отделно от приходите от договори с клиенти.

Дружеството признава като актив допълнителните разходи за постигането на договор с клиент, ако Дружеството очаква да си възстанови тези разходи и ако очакваното прехвърляне към клиента на стоките или услугите ще се извършва в продължение на период, който е по-голям от 12 месеца. Допълнителните разходи за постигането на договор са разходите, които Дружеството понася за постигането на договор с клиент, които то не би понесло, ако договорът не беше факт (например комисионна за продажба). Признат актив, свързан с допълнителните разходи за постигането на договор с клиент, се амортизира на систематична база, която съответства на прехвърлянето към клиента на стоките или услугите, за които той се отнася.

Дружеството признава като актив разходи за изпълнението на договор с клиент, ако те не представляват друг вид актив (например, материални запаси, ИМС или нематериални активи) и ако те отговарят на всеки един от следните критерии:

- разходите се отнасят пряко към даден договор или към очакван договор, който Дружеството може да идентифицира конкретно;
- разходите създават или подобряват ресурсите на Дружеството, които ще бъдат използвани за удовлетворяване в бъдеще (или за продължаване на удовлетворяването) на задължения за изпълнение; както и
- очаква се разходите да бъдат възстановени.

Признат актив, свързан с разходите за изпълнението на договор с клиент, се амортизира на систематична база, която съответства на прехвърлянето към клиента на стоките или услугите, за които той се отнася.

Когато една от страните по договора е изпълнила задълженията си, Дружеството представя договора в отчета за финансовото състояние като актив по договор или пасив по договор в зависимост от връзката между дейността на Дружеството и плащането от клиента. Предприятието представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като търговско вземане.

Основните дейности, които извършва Дружеството, са свързани със следните бизнес направления:

- продажби на готова продукция;
- продажби на стоки и материали; и
- предоставяне на услуги

4.5.1.1. Продажби на готова продукция

Продажбата на готова продукция включва продажба на едро и дребно на готови храни за животни и други продукти, които са произведени от Дружеството. Приходите от продажби на готова продукция се признават към определен момент във времето – когато Дружеството е прехвърляло на купувача контрола върху предоставените продукти. Счита се, че контролът се прехвърля на купувача, когато клиентът е приел готовата продукция без възражение.

Плащането на възнаграждението при продажби на едро е обикновено дължимо в рамките на от 60 до 90 дни след приемането на готовата продукция от страна на клиента. Плащането на възнаграждението при продажби на дребно е дължимо незабавно, когато клиента купува готовата продукция и я получи в магазин. Дружеството няма договори с клиенти, по които да се очаква периода между прехвърлянето на обещаната готова продукция към клиента и плащането да превини 1 година. В резултат на това, при определянето на цена на сделката по договорите с клиенти, Дружеството не коригира съответния обещан размер на възнаграждението с цел да се отрази въздействието на стойността на парите във времето.

Когато продажбата на готова продукция включва поощрения за лоялни клиенти, те се разпределят в рамките на цената на сделката и се признават като пасиви по договор. Полученото възнаграждение се разпределя между отделните задължения за изпълнение, включени в договора за продажба на база на техните единични продажни цени/остатъчна стойност. Приход от този вид продажби се признава, когато клиентът замени получените поощрения с продукти, доставени от Дружеството.

4.5.1.2. Продажби на стоки и материали

Продажбата на стоки и материали включва продажба на едро и дребно на суровини за производство на комбинирани фуражи, фермерско оборудване и готови храни за животни, които не са произведени от Дружеството. Приходите от продажби на стоки и материали се признават към определен момент във времето – когато Дружеството е прехвърляло на купувача контрола върху предоставените стоки и материали. Счита се, че контролът се прехвърля на купувача, когато клиентът е приел стоките/материалите без възражение.

Плащането на възнаграждението при продажби на едро е обикновено дължимо в рамките на от 30 до 60 дни след приемането на стоките/материалите от страна на клиента. Плащането на възнаграждението при продажби на дребно е дължимо незабавно, когато клиента купува стоките/материалите и ги получи в магазина. Дружеството няма договори с клиенти, по които да се очаква периода между прехвърлянето на обещаните стоки и материали към клиента и плащането да превиши 1 година. В резултат на това, при определянето на цена на сделката по договорите с клиенти, Дружеството не коригира съответния обещан размер на възнаграждението с цел да се отрази въздействието на стойността на парите във времето.

Когато продажбата на стоки и материали включва поощрения за лоялни клиенти, те се разпределят в рамките на цената на сделката и се признават като пасиви по договор. Полученото възнаграждение се разпределя между отделните задължения за изпълнение, включени в договора за продажба на база на техните единични продажни цени/остатъчна стойност. Приход от този вид продажби се признава, когато клиентът замени получените поощрения с продукти, доставени от Дружеството.

4.5.1.3. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Дружеството, включват основно транспортни услуги със собствени или чужди транспортни средства. Приходите от транспортни услуги се признават, когато контролът върху ползите от предоставените услуги е прехвърлен върху ползвателя на услугите. Приход се признава с течение на времето на база изпълнение на отделните задължения за изпълнение. При признаване на приходите от предоставената услуга, дружеството прилага метод за измерване на напредъка, отчитайки вложените ресурси.

Плащането на възнаграждението при предоставяне на услуги е обикновено дължимо в рамките на от 0 до 60 дни след приемането на услугите от страна на клиента, в зависимост от договорените условия за плащане с конкретния клиент. Дружеството няма договори с клиенти, по които да се очаква периода между прехвърлянето на обещаните услуги към клиента и плащането да превиши 1 година. В резултат на това, при определянето на цена на сделката по договорите с клиенти, Дружеството не коригира съответния обещан размер на възнаграждението с цел да се отрази въздействието на стойността на парите във времето.

4.5.2. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви са свързани с лихви за просрочени плащания от страна на клиенти. Те се отчитат текущо по метода на ефективната лихва.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането

4.5.3. Приходи от финансиране

Първоначално финансиранятия се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране), когато има значителна сигурност, че Дружеството ще получи финансирането и ще изпълни условията, при които то е отпуснато. Финансиране, целящо да обезпечи Дружеството за текущо възникнали разходи се признава като приход в същия период, в който са възникнали разходите. Финансиране, целящо да компенсира Дружеството за направени разходи по придобиване на активи, се признава като приход от финансиране пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране.

4.6. Оперативни разходи

Разходите се признават на базата на пряка връзка между извършените разходи и приходите.

Дружеството отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги/стоки/с клиенти: разходи за сключване/посрещане на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“, същите се признават като текущи в момента на възникването им като например не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансови периода и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

4.7. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е средно претеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.8. Нематериални активи

Нематериални активи са разграничими непарични активи без физическа субстанция.

Нематериалните активи включват програмни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, несъздавани данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Очакваният полезен живот и методът на амортизация се преразглеждат в края на всяка финансова година, като промените в приблизителните оценки, ако има такива, се признават в периода, в който възникват.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод за период от 2 до 10 години в зависимост от очаквания период на използване. Нематериалните активи се амортизират от датата, на която съответния актив е на разположение за ползване, т.е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за да работи по начин, очакван от ръководството. Разходите за амортизация са включени в редове „Себестойност на продажбите“, „Разходи по продажби“ и „Административни разходи“ на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като „Разходи за амортизации“.

В случаите, когато балансовата стойност на нематериален актив е по-голяма от неговата очаквана възстановима стойност, балансовата стойност се намалява до възстановимата (пояснение 4.11).

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в редове „Други приходи и печалби“ и „Други разходи и загуби“ на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекучи активи“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лева.

4.9. Имоти, машини и съоръжения

Имоти, машини и съоръжения са материални активи, които се държат от Дружеството, за да се използват за производството или доставката на продукция, стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни цели и се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Имотите, машините и съоръженията, с изключение на земята, се отчитат по цена на придобиване, която включва покупната цена или стойността на изграждане на актива, намалена с размера на начислената амортизация и евентуалната загуба от обезценка. Земята се отчита по цена на придобиване, намалена с евентуалната загуба от обезценка.

Цената на придобиване на собствени активи включва покупната цена на актива, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, когато има такива, както и други свързани разходи, пряко отнасящи се до придобиването му. Придобит софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване. В цената на придобиване на имоти, машини и съоръжения не са капитализирани разходи по земи, тъй като няма отговарящи на условията активи.

Последващите разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения, които водят до подобрене в състоянието на актива над първоначално оценената стандартна ефективност или до увеличаване на бъдещите икономически изгоди (например разходи за преустройство и реконструкция), или които имат характер на подмяна на определени компоненти, и които могат надеждно да бъдат измерени, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив. Неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството. Всички други последващи разходи (например разходи за текущи ремонти и поддръжка) се признават в печалбата или загубата текущо в периода, в който са направени.

Земата не се амортизира. Амортизацията на другите собствени активи от имоти, машини и съоръжения се начислява по линейния метод с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите. Активи с право на ползване се амортизират до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор. Имоти, машини и съоръжения се амортизират от датата, на която съответният актив е налице за употреба, т.е. когато е на мястото и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството. Разходите за амортизация са включени в редове „Себестойност на продажбите“, „Разходи по продажби“ и „Административни разходи“ на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като „Разходи за амортизации“.

Очакваният полезен живот/период на амортизация на активите по групи е както следва:

- Сгради: 25-30 години
- Машини: 3-5 години
- Съоръжения: 10-50 години
- Транспортни средства: 4-12.5 години
- Стопански инвентар: 6.6 години
- Компютри и ИТ оборудване: 2-5 години
- Активи с право на ползване – сгради (без опция за закупуване): Съгласно договорните условия

Ръководството извършва прегледи на метода на амортизация, остатъчната стойност и остатъчния полезен живот на активите от имоти, машини и съоръжения към края на всеки отчетен период и прави корекции, ако това е необходимо.

В случаите, когато балансовата стойност на актив от имоти, машини и съоръжения е по-голяма от неговата очаквана възстановима стойност, балансовата стойност се намалява до възстановимата (пояснение 4.11).

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в редове „Други приходи и печалби“ и „Други разходи и загуби“ на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лева.

Допълнителна информация за счетоводните политики относно активи с право на ползване, представени като част от имоти, машини и съоръжения, е представена в пояснение 4.10.

4.10. Лизингови договори

Даден договор представлява, или съдържа, лизингов договор, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

4.10.1. Лизингови договори, при които Дружеството е лизингополучател

На датата, на която лизингодателят предоставя основния актив за ползване от страна на Дружеството (началната дата на лизинговия договор), Дружеството признава актив с право на ползване и пасив по лизинга, с изключение на следните случаи:

- лизинговият договор няма неотменим период (например когато както лизингополучателят, така и лизингодателят има правото да прекрати срещу незначителна санкция този договор, без ответната страна да е дала разрешение);
- лизинговият договор е краткосрочен лизинг (договор, който има срок към началната дата от 12 месеца или по-малко и не съдържа опция за покупка); и
- основният актив по лизинговия договор е с ниска стойност.

В тези случаи Дружеството признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

4.10.1.1. Оценка и представяне на активи с право на ползване

На началната дата Дружеството оценява актива с право на ползване по цена на придобиване, която обхваща:

- размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;
- лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;
- първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството; и
- оценка на разходите, които Дружеството ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи са направени за производството на материални запаси.

След началната дата Дружеството оценява актива с право на ползване посредством модела на цената на придобиване, съгласно който активът се оценява по цената на придобиване минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка, плюс/минус всяка преоценка на пасива по лизинга.

Дружеството прилага изискванията за амортизации, приложими за имоти, машини и съоръжения (пояснение 4.9), като:

- ако собствеността върху актива се прехвърля на Дружеството по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване от Дружеството, активът с право на ползване се амортизира от началната дата до края на полезния живот на основния актив; и

- ако собствеността върху актива не се прехвърля на Дружеството по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор, Дружеството амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано.

В отчета за финансово състояние Дружеството представя активите с право на ползване като част от имоти, машини и съоръжения.

4.10.1.2. Оценка и представяне на пасиви по лизинг

На началната дата Дружеството оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Дружеството използва диференциалния си лихвен процент (лихвеният процент, който Дружеството би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време и при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване в сходна икономическа среда).

Лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания:

- фиксирани плащания;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент (плащания, обвързани с индекс на потребителските цени, плащания, обвързани с определен референтен лихвен процент, например EURIBOR, или плащания, чийто размер зависи от промени в пазарното равнище на наемите), които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че Дружеството ще упражни тази опция;
- суми, които се очаква да бъдат дължими от Дружеството по гаранциите за остатъчна стойност; и
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на Дружеството.

След началната дата Дружеството оценява пасива по лизинга като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и
- преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода. Лихвен процент за периода е дисконтовият процент (лихвеният процент, заложен в лизинговия договор или диференциалният лихвен процент).

След началната дата Дружеството преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания и/или в дисконтовия процент, които произтичат, например, при:

- промени в бъдещите лизингови плащания, произтичащи от промяна в индекс или процент;
- промени на срока на лизинговия договор;
- промени в оценката на опция за закупуване на основния актив.

Дружеството признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване.

В отчета за финансово състояние Дружеството представя пасивите по лизинга на отделен ред.

4.10.1.3. Елементи, признавани в печалбата или загубата

След началната дата Дружеството признава в печалбата или загубата, освен ако разходите са включени в балансовата стойност на друг актив съгласно други приложими стандарти:

- амортизационните отчисления за активите с право на ползване (оперативни разходи);
- променливите лизингови плащания, които не са включени в оценката на пасива по лизинга, в периода, през който е настъпило събитието или обстоятелството, довело до тези плащания (оперативни разходи);
- лихвата по пасива по лизинга (финансови разходи); и
- всякакви доходи или загуби, свързани с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор (оперативни доходи и загуби).

4.11. Тестове за обезценка на нефинансови активи

За нефинансови активи, които се амортизират, Дружеството оценява към края на всеки отчетен период дали съществуват индикации, че стойността на даден актив е обезценена. В случай на такива индикации, Дружеството изчислява възстановимата стойност на актива. За нефинансови активи, които не се амортизират, Дружеството проверява актива за обезценка ежегодно, като сравнява неговата балансова сума с възстановимата му стойност. Загуба от обезценка се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход до размера, с който балансовата стойност на актива превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актива е по-голямата от следните две стойности:

- неговата справедлива стойност, намалена с разходите за освобождаване; и
- неговата стойност в употреба, която представлява настоящата стойност на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат получени от актива.

Дружеството преценява към всяка дата на изготвяне на отчет за финансово състояние дали съществуват индикации, че загуба от обезценка на актив, призната в предходни години, може вече да не съществува или пък да е намалена. Ако съществуват подобни признаци, Дружеството оценява възстановимата стойност на съответния актив. Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход до размера, с който увеличената вследствие на възстановяването балансова стойност на актива не превишава балансовата стойност, такава, каквато би била

(след приписване на амортизацията), в случай че в предходни години не е била признавана загуба от обезценка за съответния актив.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или групи активи. Тези групи се наричат единици, генериращи входящи парични потоци („ЕГВПП“). Загуби от обезценка, признати за ЕГВПП, се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в ЕГВПП пропорционално.

4.12. Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит и зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти“.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

4.13. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за дадено предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал за друго предприятие.

4.13.1. Недеривативни финансови активи

Недеривативните финансови активи на Дружеството представляват:

- парични средства; и
- договорни права да се получат парични средства от други предприятия.

Дружеството признава финансов актив в своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Дружеството стане страна по договорните условия на този инструмент. Дружеството прекратява признаването на финансов актив тогава и само тогава, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли или то прехвърля финансовия актив.

4.13.1.1. Класификация на недеривативни финансови активи

Класификацията на финансови активи се прави, когато активите се признават за първи път, на базата както на бизнес модела за управление на финансовите активи на Дружеството, така и на характеристиките на договорните парични потоци на финансови активи, в следните оценъчни категории:

- финансови активи, оценявани впоследствие по амортизирана стойност;
- финансови активи, оценявани впоследствие по справедлива стойност през друг всеобхватен доход („ССАВД“); и
- финансови активи, оценявани впоследствие по справедлива стойност през печалбата или загубата („ССПЗ“).

Даден финансов актив се класифицира като оценяван по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия: финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци и съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата. Активите на Дружеството, оценявани по амортизирана стойност, са представени в отчета за финансово състояние като търговски вземания и други финансови активи по амортизирана стойност. Допълнителна информация за счетоводните политики относно търговските вземания е представена в пояснение 4.14 по-долу.

Даден финансов актив се класифицира като оценяван по ССАВД, ако са изпълнени следните две условия: финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи и съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата. При първоначалното признаване обаче Дружеството може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които иначе биха били оценявани по ССПЗ, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход. Дружеството няма активи, оценявани по ССАВД.

Даден финансов актив се класифицира като оценяван по ССПЗ, освен ако се оценява по амортизирана стойност или по ССАВД. При първоначалното признаване обаче Дружеството може неотменимо да определи даден финансов актив като оценяван по ССПЗ, ако това ще елиминира или намали значително несъответствието в оценяването или признаването, което в противен случай би произтекло от оценяването на активи или пасиви или признаване на печалбите и загубите от тях на различни бази. Недеривативните финансови активи на Дружеството, оценявани по ССПЗ са представени в отчета за финансово състояние като парични средства и еквиваленти. Допълнителна информация за счетоводните политики относно паричните средства и еквиваленти е представена в Приложение 4.15 по-долу.

Тогави и само тогава, когато Дружеството промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, то прекласифицира всички засегнати финансови активи.

4.13.1.2. Оценяване на недеривативни финансови активи

С изключение на търговските вземания, при първоначалното признаване Дружеството оценява даден финансов актив по неговата справедлива стойност, плюс, в случай на финансов актив, неоценяван по ССПЗ, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването на финансовия актив. Разходите по сделката на финансови активи, оценявани по ССПЗ се признават в печалбата или загубата.

Финансовите активи, оценявани впоследствие по амортизирана стойност, се оценяват по тяхната амортизирана стойност, която представлява стойността, по която се оценява финансовият актив при първоначалното му признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, коригирана за всеки коректив за загуби. Приходите от лихви по тези финансови активи се включват във финансовите приходи по метода на ефективната лихва. Печалби или загуби, възникващи при отписване се признават директно в печалбата или загубата и се представят като други печалби/(загуби). Печалби и загуби от преоценка на чуждестранна валута се представят като други печалби/(загуби), а загубите от обезценка се представят в ред „Разходи по продажби“ в отчета за печалбата или загубата и други всеобхватен доход.

Финансовите активи, оценявани впоследствие по ССПЗ се оценяват по тяхната справедлива стойност. Промените в справедливата стойност на финансов актив, оценяван по ССПЗ, се признават в други печалби/(загуби) в отчета за печалбата или загубата и други всеобхватен доход.

4.13.1.3. Обезценка на недеривативни финансови активи

Изискванията за обезценка съгласно МСФО 9 „Финансови инструменти“, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минимални събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

Дружеството признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от финансови активи, които се оценяват по амортизирана стойност.

Кредитна загуба е разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството по договор, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните кредитни загуби са среднопретеглената стойност на кредитните загуби, като за тегла служат съответните рискове от настъпване на неизпълнение.

С изключение на търговските вземания, към всяка отчетна дата Дружеството оценява коректива за загуби за финансов актив в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на този финансов актив се е увеличил значително след първоначалното признаване. Очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни случаи на неизпълнение през очаквания срок на финансовия актив.

Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов актив не се е увеличил значително след първоначалното признаване, Дружеството оценява коректив за загуби за този финансов актив в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. Очакваните кредитни загуби за 12 месеца са частта от очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, която представлява очакваните кредитни загуби, които произтичат от неизпълненията по финансов инструмент, които е възможно да настъпят в рамките на 12 месеца след отчетната дата.

Дружеството признава в печалбата или загубата, като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), необходим с оглед корективът за загуби да бъде приравнен към отчетната дата на сумата, която трябва да бъде призната.

Неизпълнение по финансов актив е налице, когато контрагентът не направи договорни плащания в рамките на 90 дни от датата, на която плащанията са станали дължими.

Дружеството отписва финансов актив, като намалява директно брутната балансова стойност на този финансов актив, когато Дружеството няма разумни очаквания за възстановяване на финансовия актив в неговата цялост или на част от него. Индикатори за това, че няма разумни очаквания за възстановяване включват, наред с други подобни, неизпълнението от страна на дебитор на задълженията му по погасителен план, договорен с Дружеството, и невъзможността на дебитор да извърши договорно плащане към Дружеството за период по-голям от законовата погасителна давност, която в общия случай е 5 години от момента, в който задължението е било дължимо, както и стартирането на процедури по несъстоятелност на дебитора. За отписани финансови активи, доколкото продължава да съществува каквато и да е възможност за събиране по принудителен или друг ред, Дружеството продължава да прави опити да събере вземането. Възстановявания впоследствие на отписани суми се признават в печалбата или загубата.

4.13.2. Недеривативни финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството представляват:

- договорни задължения да се платят парични средства на други предприятия.

Дружеството признава финансов пасив в своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Дружеството стане страна по договорните условия на този инструмент. Дружеството изважда финансов пасив от своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато той е погасен – т.е. когато задължението, посочено в договора, е изгъланено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

4.13.2.1. Класификация на недеривативни финансови пасиви

Дружеството класифицира всички финансови пасиви като финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност или по стойност, оценена съгласно изискванията на МСФО 16. Дружеството няма недеривативни финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата. Пасивите на Дружеството, оценявани по амортизирана стойност са представени в отчета за финансово състояние като получени заеми и търговски задължения. Пасивите на Дружеството, оценявани съгласно изискванията на МСФО 16, са представени в отчета за финансово състояние като пасиви по лизинг. Допълнителна информация за счетоводните политики относно пасивите по лизинг, получените заеми и търговските задължения е представена съответно в пояснение 4.10 по-горе и пояснения 4.17 и 4.18 по-долу.

Дружеството не прекласифицира никой финансов пасив.

4.13.2.2. Оценяване на недеривативни финансови пасиви

При първоначалното признаване Дружеството оценява даден финансов пасив, с изключение на пасивите по лизинг, по неговата справедлива стойност, минус разходите по сделката, които са пряко свързани с издаването на финансовия пасив.

Финансовите пасиви, с изключение на пасивите по лизинг, оценявани впоследствие по амортизирана стойност, се оценяват по тяхната амортизирана стойност, която представлява стойността, по която се оценява финансовият пасив при първоначалното му признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва. Разходите за лихви по тези финансови пасиви се включват във финансовите разходи по метода на ефективната лихва. Печалби или загуби, възникващи при отписване се признават директно в печалбата или загубата и се представят като други печалби/(загуби). Печалби и загуби от преценка на чуждестранна валута, свързани с финансови пасиви, които не са получени заеми, се представят като други печалби/(загуби). Печалби и загуби от преценка на чуждестранна валута, свързани с получени заеми, се представят като финансови приходи/(разходи).

4.13.2.3. Деривативни финансови инструменти

Деривативните финансови инструменти представляват договори:

- чиято стойност се променя в отговор на промяната в определен лихвен процент, цена на финансов инструмент, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива, при условие че в случай на нефинансова променлива, променливата не е специфична за дадена страна по договора;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват първоначална нетна инвестиция, която е по-малка от тази, която би се изисквала за други видове договори, за които би могло да се очаква да имат подобен отговор на промените в пазарните фактори; и
- които се уреждат на бъдеща дата.

Дружеството използва деривативи (като валутни и стокови форуърди) само за целите на търговско хеджиране, а не като спекулативни инструменти. Дружеството не прилага счетоводно отчитане на хеджирането. Деривативните финансови инструменти се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към момента на сключване на договора, като впоследствие се класифицират като държани за търгуване за счетоводни цели и се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Печалби и загуби от преценка на деривативни финансови инструменти се представят като други печалби/(загуби) в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

В отчета за финансово състояние Дружеството класифицира деривативните финансови инструменти като текущи финансови активи и пасиви до степенята, до която се очаква да бъдат уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период.

4.13.2.4. Компенсиране на финансови активи и финансови пасиви

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представи в отчета за финансово състояние, когато Дружеството понастоящем има юридически упражняемо право да компенсира признатите суми и има намерение или да уреди на нетна база, или да реализира актив и едновременно с това да уреди пасив.

4.14. Търговски вземания

При първоначалното признаване Дружеството оценява търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, по съответната им цена на селската. Търговските вземания, които имат съществен компонент на финансиране се оценяват по справедлива стойност.

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти на Дружеството за продажби на готова продукция и стоки или оказване на услуги, извършени в обичайната търговска дейност. Търговските вземания се класифицират като текущи активи в случаите, в които събирането им се очаква да бъде извършено в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. В останалите случаи се класифицират като нетекущи.

Към всяка отчетна дата Дружеството оценява коректива за загуби за търговските вземания в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Тъй като търговските вземания са от ограничен брой клиенти, Дружеството прави индивидуални оценки на очакваните парични потоци за всеки един клиент, които се базират, наред с други фактори, на реалното погасяване на търговските вземания до датата на създаване на оценката. За да измери очакваните кредитни загуби на търговските вземания, които не са просрочени повече от 90 дни, и които са непогасени към датата на създаване на оценката, Дружеството групира тези търговски вземания на базата на сходни характеристики на кредитния риск и на базата на дните в просрочие. Очакваните коефициенти на загуба за тези търговски вземания се базират на профилите на плащане за период от 24 месеца преди съответно 31 декември 2022 г. и 2021 г. и кореспондиращите кредитни загуби, които са възниквали в този период. Историческите нива на загуби се коригират с цел да отразят текуща и очаквана информация относно макроекономически и други фактори, имащи влияние върху способността на клиентите да погасяват своите задължения. Загубите от обезценка на търговски вземания се представят като нетни „Загуби от обезценка на търговски вземания“ в ред „Разходи по продажби“ в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Възстановявания впоследствие на отписани или обезценени суми се представят в същия ред.

4.15. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой, пари по банкови сметки под формата на безсрочни депозити и други високоликвидни краткосрочни инвестиции с падеж до 3 месеца.

4.16. Материални запаси

Материалните запаси са активи, държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност, намиращи се в процес на производство за такава продажба или под формата на материали или запаси, които се изразходват в производствения процес или при предоставянето на услуги. Материалните запаси на Дружеството представляват основно материали, готова продукция и стоки.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от тяхната себестойност и нетната им реализуема стойност.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. В себестойността на материалните запаси не са капитализирани разходи по заеми, тъй като няма отговарящи на условията активи. Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с необходимите разходи за осъществяване на продажбата.

Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията доведат до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Методът за определяне и изписване на себестойността на материалните запаси при тяхното потребление е средно претеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.17. Получени заеми

Получените заеми се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършването на транзакцията. Заемите се отчитат впоследствие по амортизирана стойност, като всяка разлика между получените парични средства (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема, която следва да се изплати, се признава в отчета за всеобхватния доход през периода на заема с използването на метода на ефективната лихва.

Получените заеми се класифицират като текущи пасиви в случаите, в които плащането им следва да бъде извършено в рамките на 12 месеца след края на отчетния период и освен ако Дружеството има безусловно право да отсрочи уреждането на пасива за период от най-малко 12 месеца след края на отчетния период. В останалите случаи се класифицират като нетекущи.

4.18. Търговски задължения

Търговските задължения са суми, дължими към доставчици за доставки на стоки или получаване на услуги, извършени в обичайната търговска дейност. Търговските задължения се признават първоначално по тяхната справедлива стойност и се отчитат впоследствие по тяхната амортизирана стойност с използването на метода на ефективната лихва.

Търговските задължения се класифицират като текущи пасиви в случаите, в които плащането им следва да бъде извършено в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. В останалите случаи се класифицират като нетекущи.

4.19. Текущи и отсрочени данъци върху дохода

Разходите за данъци върху доходите (печалбата), включени в печалбата или загубата за периода се състоят от текущи и отсрочени разходи за данъци. Текущите и отсрочени данъци се признават в печалбата или загубата, освен в случаите, в които данъкът е свързан с позиции, признати в същия или друг отчетен период в друг всеобхватен доход или директно в собствения капитал. В тези случаи текущите и отсрочени данъци се признават в друг всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите разходи за данъци, както и текущите данъчни пасиви/активи за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платима/възстановима от данъчните органи при прилагане на данъчни ставки (и данъчни закони), действащи към края на отчетния период. Текущият данък за текущия и предходни периоди се признава като пасив (задължения по текущи данъци върху дохода) до степента, до която не е платен. Ако вече платената сума за текущ и предходен период превишава дължимата сума за тези периоди, излишъкът се признава като актив (вземания по текущи данъци върху дохода).

Отсрочените данъци се начисляват по балансовия метод и се признават за всички облагаеми или приспадащи се временни разлики, явяващи се между данъчната основа на активите и пасивите и балансовата им стойност във финансовия отчет. Отсрочени данъчни активи или пасиви не се признават обаче ако временните разлики възникват от първоначалното признаване на актив или пасив в операция, която не е бизнес комбинация, и която не влияе нито върху счетоводната, нито върху данъчната печалба/загуба към момента на нейното извършване. Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очакват да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или по същество въведени в сила към края на отчетния период.

Отсрочени данъчни активи се признават само до степента, до която е вероятно да съществуват достатъчни по размер бъдещи облагаеми печалби, срещу които да могат да се оползотворят приспадащите се временни разлики.

Дружеството компенсира отсрочените данъчни активи и пасиви, когато има законно право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие. Отсрочените данъчни активи/пасиви се посочват нетно в отчета за финансово състояние.

4.20. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Дружеството възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в отчета за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Дружеството. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

4.21. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Резервите на Дружеството включват:

- законови резерви и общи резерви (вж. пояснение 17.2), които се отчисляват от финансовите резултати на Дружеството в съответствие с изискванията на търговското законодателство;
- резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи – включва акционерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения и възвръщаемостта на активите по плана;
- резерв от преизчисления – включва валутни разливи от преизчисления на чуждестранна дейност на клона на Дружеството в Румъния български лева.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите са включени на ред „Търговски и други задължения“ в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички трансакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.22. Доходи на персонала

4.22.1. Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи на наети лица са тези доходи на наети лица, които следва да бъдат изцяло уредени до 12 месеца, считано от края на годишния отчетен период, в който наетите лица са положили съответния труд. Краткосрочните доходи на наети лица включват следните елементи: заплати, социални осигуровки, платени годишни отпуски и отпуски по болест, участие в разпределението на печалбата и бонуси, както и непарични възнаграждения за заетите в момента наети лица.

Когато наето лице е положило труд в рамките на един счетоводен период, Дружеството признава недисконтираната сума на краткосрочните доходи на наети лица, които се очаква да бъдат платени в замяна на положения труд като задължение (начислен разход), след приспадане на всички вече платени суми, и като текущ разход в отчета за всеобхватния доход, освен ако друг МСФО не изисква или не позволява включването на доходите в стойността на даден актив.

Дружеството признава задължение и съответен разход за изплащане на допълнителни възнаграждения (бонуси) на определени служители на база на фирмена политика, обвързана с постигане на индивидуално зададени цели. Дружеството признава начисления за бонуси, когато съществува договорно задължение или е имало практика в миналото, създава подобно конструктивно задължение, и когато за сумата може да бъде направена надеждна приблизителна оценка.

Дружеството признава очакваните разходи, свързани с краткосрочните доходи на наети лица, които са под формата на ненадрупващи се платени отсъствия, когато те възникват, а за тези, които са под формата на надрупващи се платени отсъствия, когато наетите лица полагат труд, който увеличава тяхното право на платени отсъствия в бъдеще. Към датата на отчета за финансово състояние Дружеството оценява очакваните разходи по надрупващите се платени отпуски като допълнителната сума, която очаква да изплати в резултат от неизползваното право, което се е натрупало към края на отчетния период.

В отчета за финансово състояние краткосрочните доходи за служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.22.2. Доходи след напускане

Доходите след напускане са тези доходи на наети лица (други освен краткосрочните доходи), които са платими след приключването на трудовите взаимоотношения. Доходите след напускане включват пенсионни доходи, които представляват еднократни суми, изплащани при пенсиониране.

Дружеството има план с дефинирани доходи. Планът с дефинирани доходи е план за изплащане на обезщетения при пенсиониране, който определя размера на пенсията като функция на един или повече фактори като възраст, стаж или трудово възнаграждение.

Задължението, признато в отчета за финансово състояние по отношение на плана за дефинирани доходи, е настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период. Задължението за изплащане на дефинирани доходи се изчислява годишно от независими актюери, като се използва кредитният метод на прогнозираните единици. Настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи се определя, като се дисконтират очакваните бъдещи изходящи парични потоци с лихвените проценти на висококачествени държавни ценни книжки, които са с падеж, близък до този на съответното задължение, и във валутата, в която са деноминирани плащанията.

Актюерските печалби и загуби, възникнали в резултат на практически корекции и промени на актюерските предположения се признават в собствения капитал и в друг всеобхватен доход в периода, в който възникват.

Разходите за текущ трудов стаж, разходите за минал трудов стаж, печалбите или загубите при уреждане, както и нетната лихва върху нетния пасив по плана с дефинирани доходи се признават в печалбата или загубата в отчета за всеобхватния доход.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала“.

4.23. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.24. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата (правителствени дарения) са помощи от правителството под формата на прехвърляне на ресурси към Дружеството в замяна на минали или бъдещо съответствие с определени условия по отношение на оперативните дейности на Дружеството. Те изключват онези форми на правителствена помощ, които не могат в рамките на разумното да бъдат остойностени и сделки с правителството, които не могат да бъдат разграничени от нормалните търговски сделки на Дружеството.

Правителствени дарения, включително неспирчни дарения по справедлива стойност, не се признават, докато няма разумна гаранция, че:

- Дружеството ще отговаря на условията, свързани с тях; и
- Даренията ще бъдат получени.

Дружеството признава правителствените дарения като приход през периодите, необходими за тяхната съпоставка със свързаните разходи, които те са предназначени да компенсират, при използване на систематична база.

Правителствените дарения, свързани с амортизируеми активи, се признават като приходи в продължение на полезния срок на годност на актива, през който се начислява амортизация. Правителствените дарения, свързани с покриване на разходи, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при отчитане на съответния разход.

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата на Дружеството са свързани със суми във връзка с правителствено финансиране по държавни мерки за компенсиране на небитови крайни потребители на електрическа енергия за 2022 г. и 2021 г.

Дружеството е отговорило на условията и изискванията за изплащане на компенсационни по тази мярка. Приходите от правителствена помощ са признати в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Приходи от други финансиранни“.

4.25. Свързани лица

За целите на настоящия индивидуален финансов отчет, едноличният собственик на Дружеството, ключовият управленски персонал, както и членовете на техните семейства, във всеки отделен случай и във връзка с контролираните от тях дружества, се считат и се третираат като свързани лица.

4.26. Разпределение на дивиденди

Декларираните за разпределение дивиденди на едноличния собственик на капитала на Дружеството се признават като задължение във финансовите отчети на Дружеството в периода, в който разпределението е одобрено от едноличния собственик.

4.27. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.27.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (виж пояснение 4.11). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Към 31 декември 2022 г. инвестициите в дъщерни предприятия са тествани за обезценка с помощта на независим лицензиран оценител. Методите, използвани при изготвянето им, се базират на значителни преценки, допускания и несигурни бъдещи събития. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година. Въпреки, че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

4.27.2. Ползнен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда ползения живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2022 г. ръководството определя ползения живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният ползнен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.27.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.27.4. Измерване на очаквани кредитни загуби за търговски и други вземания

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата. Към 31 декември 2022 г. най-добрата преценка на ръководството за очакваната кредитна загуба на дълговите инструменти по амортизирана стойност възлиза на 6 996 хил. лева (2021 г.: 6 728 хил. лева). Допълнителна информация е предоставена в пояснения 12 и 13.

4.27.5. задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 124 хил. лева към 31 декември 2022 г. (2021 г.: 139 хил. лева) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задължението за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

4.27.6. Срок на лизинговите договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

За лизинг на офис, складове, магазини и оборудване Дружеството отчита следните фактори:

- значителни санкции за прекратяване (или за неудължаване), обикновено дружеството е сигурно, че ще удължи (или няма да прекрати).
- Ако се очаква подобрения на лизинговите права да имат значителна остатъчна стойност, обикновено дружеството с разумна сигурност ще удължи срока на договора (или няма да прекрати прекрати).
- В други случаи Дружеството преразглежда и други фактори, включително историческата продължителност на лизинга и разходите и измененията в бизнеса, необходими за замяна на лизинговия актив.

Съгласно условията на сключените договори за лизинг на сгради Дружеството може да замени активите без значителни разходи или промени в бизнеса, но въпреки това опциите за удължаване на тези договори са взети предвид в лизинговите задължения съгласно преценката на ръководството за срока, в който ще бъдат използвани наетите активи.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Дружеството се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя.

В края на текущата финансова година ръководството на Дружеството е извършило преразглеждане на лизинговите условия и очакванията за срока на използване на наетите активи по отношение на упражняването на опции за удължаване и прекратяване на договорите, в резултат на което не е отчело нови пасиви по лизингови договори и активи с право на ползване сгради (2021 г.: 265 хил. лева).

4.27.7. Оценяване по справедлива стойност

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желещи страни в края на отчетния период. Информация за оценителските методи и допускания е представена в пояснение 39.

5. Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват програмни продукти. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Програмни продукти	Програмни продукти в процес на внедряване	Общо
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Отчетна стойност			
Сaldo към 1 януари 2022 г.	687	42	729
Новопридобити активи	4	38	42
Трансфери	-	-	-
Сaldo към 31 декември 2022 г.	691	80	771
Амортизация			
Сaldo към 1 януари 2022 г.	(603)	-	(603)
Амортизация	(30)	-	(30)
Сaldo към 31 декември 2022 г.	(633)	-	(633)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	58	80	138

	Програмни продукти	Програмни продукти в процес на внедряване	Общо
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Отчетна стойност			
Сaldo към 1 януари 2021 г.	670	46	716
Новопридобити активи	13	-	13
Трансфери	4	(4)	-
Сaldo към 31 декември 2021 г.	687	42	729
Амортизация			
Сaldo към 1 януари 2021 г.	(571)	-	(571)
Амортизация	(32)	-	(32)
Сaldo към 31 декември 2021 г.	(603)	-	(603)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	84	42	126

Дружеството няма договорни задължения за придобиване на нематериални активи към 31 декември 2022 г. и 2021 г.

Всички разходи за амортизация се включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“ (пояснения 26, 27 и 28).

Към 31 декември 2022 г. Дружеството има нематериални активи, предоставени като обезпечение по свои задължения с балансова стойност в размер на 10 хил. лева (2021 г.: 17 хил. лева). За повече информация относно задълженията, по които има предоставени обезпечения, виж пояснение 19.

Индивидуален финансов отчет
31 декември 2022 г.

6. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията („ИМС“) на Дружеството включват основно земи, сгради, линии за производство на комбинирани фуражи, съоръжения за съхранение на суровини, автомобили. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

Отчетна стойност	Земи и сгради хил. лева	Машини, съоръжения и оборудване хил. лева	Транспортни средства хил. лева	Собствени активи		Активи с право на показване хил. лева	Общо ИМС хил. лева
				Други хил. лева	Активи в процес на изразяване хил. лева		
Сламо към 1 януари 2022 г.	3 398	12 215	2 987	86	899	2 104	21 689
Новопридобити активи	15	67	265	-	937	456	1 740
Трансфери	2	53	-	-	(55)	-	-
Отписани активи	-	(15)	(100)	(3)	-	(182)	(300)
Сламо към 31 декември 2022 г.	3 415	12 320	3 152	83	1 781	2 378	23 129
Амортизация							
Сламо към 1 януари 2022 г.	(1 122)	(4 998)	(2 011)	(64)	-	(353)	(8 548)
Отписани активи	-	16	28	3	-	134	181
Амортизация	(117)	(604)	(219)	(5)	-	(362)	(1 307)
Сламо към 31 декември 2022 г.	(1 239)	(5 586)	(2 202)	(66)	-	(581)	(9 674)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	2 176	6 734	950	17	1 781	1 797	13 455

Отчетна стойност	Земи и сгради хил. лева	Машини, съоръжения и оборудване хил. лева	Транспортни средства хил. лева	Други хил. лева	Собствени активи Активи в процес на изразяване хил. лева	Активи с право на показване хил. лева	Общо хил. лева
Сламо към 1 януари 2021 г.	3 193	11 885	2 822	82	247	1 220	19 451
Новопридобити активи	10	91	295	4	1 133	1 077	2 610
Трансфери	193	239	49	-	(481)	-	-
Отписани активи	-	-	(179)	-	-	(193)	(372)
Сламо към 31 декември 2021 г.	3 398	12 215	2 987	86	899	2 104	21 689
Амортизация							
Сламо към 1 януари 2021 г.	(1 018)	(4 412)	(1 999)	(60)	-	(286)	(7 775)
Отписани активи	-	-	192	-	-	134	326
Амортизация	(104)	(586)	(204)	(4)	-	(201)	(1 099)
Сламо към 31 декември 2021 г.	(1 122)	(4 998)	(2 011)	(64)	-	(353)	(8 548)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	2 276	7 217	976	22	899	1 751	13 141

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 6 до стр. 75 представяват неразделна част от него.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“ (пояснения 26, 27 и 28).

Към 31 декември 2022 г. и 2021 г. Дружеството не е имало договорни задължения във връзка със закупуване на имоти, машини и съоръжения.

Новопридобитите активи през периода включват основно транспортни средства, машини и съоръжения и подобрения на машини и съоръжения, които увеличават полезния им живот или водят до подобряване на качеството на готовите продукти. В новопридобитите през 2022 г. и 2021 г. активи няма включени капитализирани разходи за лихви.

Активите в процес на изграждане, които отчита Дружеството към 31 декември 2022 г. и 2021 г. са по проект за развитие на производствена линия за премикси и придобиване на нова гранулираща машина.

Към 31 декември 2022 г. Дружеството има собствени имоти, машини и съоръжения, предоставени като обезпечение по свои задължения по банкови заеми с балансова стойност в размер на 7 212 хил. лева (2021 г.: 3 964 хил. лева). За повече информация относно задълженията, по които има предоставени обезпечения, виж пояснение 19.

Дружеството отчита следните категории активи с право на ползване: машини, автомобили по договори за лизинг с опция за покупка в края на периода и сгради по договори за наем на офис, складови и търговски помещения без опция за покупка.

Активи с право на ползване	Машини хил. лева	Автомобили хил. лева	Сгради хил. лева	Общо хил. лева
Отчетна стойност				
Сaldo към 1 януари 2022 г.	1 116	723	265	2 104
Новопридобити активи	131	325	-	456
Отписани активи	-	(182)	-	(182)
Сaldo към 31 декември 2022 г.	1 247	866	265	2 378
Амортизация				
Сaldo към 1 януари 2022 г.	(188)	(165)	-	(353)
Отписани активи	-	134	-	134
Амортизация	(95)	(185)	(82)	(362)
Сaldo към 31 декември 2022 г.	(283)	(216)	(82)	(581)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	964	650	183	1 797

Активи с право на ползване	Машини хил. лева	Автомобили хил. лева	Сгради хил. лева	Общо хил. лева
Отчетна стойност				
Сaldo към 1 януари 2021 г.	744	476	-	1 220
Новопридобити активи	372	440	265	1 077
Отписани активи	-	(193)	-	(193)
Сaldo към 31 декември 2021 г.	1 116	723	265	2 104
Амортизация				
Сaldo към 1 януари 2021 г.	(112)	(174)	-	(286)
Отписани активи	-	134	-	134
Амортизация	(76)	(125)	-	(201)
Сaldo към 31 декември 2021 г.	(188)	(165)	-	(353)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	928	558	265	1 751

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 6 до стр. 75 представляват неразделна част от него.

7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дружеството има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2022	Участие	31.12.2021	Участие
			хил. лева	%	хил. лева	%
G-A NUTRITIE ANIMALA SRL	Румъния	Производство на фуражи	2 826	100	2 826	100
СВИНЕКОМПЛЕКС НИКОЛОВО АД	България	Производство и търговия със свинско месо	3 247	97.62	3 247	97.62
			<u>6 073</u>		<u>6 073</u>	

Основна дейност на СВИНЕКОМПЛЕКС НИКОЛОВО АД е производство и търговия със свинско месо, разплодни и племенни животни, малки прасета и селскостопански животни, месо и месни произведения. Дейността е на територията на с. Николово, обл. Русе. Целта на придобиването на това дружество е да се разшири дейността на дружеството и да се диверсифицират източниците на реализиране на приходи на ВИАНД и едновременно с това да се уреди вземане на ВИАНД. Към датата на изготвяне на финансовия отчет дъщерното дружество все още не развива активна икономическа дейност.

Основна дейност на G-A NUTRITIE ANIMALA SRL е производство на комбинирани фуражи, които основно се продават пакетирани в малки разфасовки. Производството е на територията на гр. Бакъу, североизточна Румъния. Целта на придобиването на това дружество е да се разширят пазарите на територията на страната и да се навлезе активно в пазара на пакетирани фуражи.

Инвестициите в дъщерните дружества са отразени в индивидуалния финансов отчет на Дружеството по себестойност.

През 2022 г. и 2021 г. Дружеството не е получило дивиденди.

Съгласно договора за придобиване на дъщерното дружество СВИНЕКОМПЛЕКС НИКОЛОВО АД, Дружеството е подало условни ангажменти, които към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет са изпълнени. Дружеството няма други условни задължения или други поети ангажменти, свързани с инвестициите в дъщерните дружества (вж. пояснение 36).

Годишният тест за обезценка на инвестициите в дъщерните предприятия се базира на значителни преценки, допускания и несигурни бъдещи събития. Въпреки, че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повишала значително от други възможни предположения. Резултатите показват, че балансовата стойност на инвестициите не надвишава тяхната възстановима стойност и следователно не е била призната загуба от обезценка за периода.

8. Лизингови договори

8.1. Лизингови договори, които са признати като пасиви в отчета за финансовото състояние

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Задължения по лизингови договори – нетекуча част	884	1 023
Задължения по лизингови договори – текуща част	422	366
Общо задължения по лизингови договори	1 306	1 389

Дружеството отчита пасиви по лизингови договори с опция за покупка в края на периода за машини и транспортни средства и по договори за наем на офис, складови и търговски помещения без опция за покупка.

С изключение на краткосрочните договори за лизинг, лизинга на активи с висока стойност и договорите с променливо възнаграждение, всеки лизинг се отразява в отчета за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Дружеството) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Дружеството класифицира активите си с право на ползване по последователен начин като имоти, машини и съоръжения, както е посочено в пояснение 6.

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Дружеството, освен ако Дружеството има договорно право да преотдава под наем актива на трето лице. Лизинговите договори или не могат да бъдат отменени, или могат да бъдат отменени само при заплащане на значителни санкции за предсрочно прекратяване. Някои лизингови договори съдържат опция за директна покупка на основния актив по лизинга в края на срока на договора или за удължаване на лизинговия договор за следващ срок. Забранено е на Дружеството да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договорите за лизинг на офис и складови помещения, Дружеството трябва да поддържа наетите имоти в добро състояние и да върне имотите в първоначалното им състояние след изтичане на лизинговия договор. Дружеството е длъжно да застрахова наетите имоти, машини и транспортни средства и да заплаща такси за поддръжка в съответствие с договорите за лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2022 г. и 2021 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година	От 1 до 5 години	Общо
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
31 декември 2022 г.			
Лизингови плащания	457	917	1 374
Дисконтиране	(35)	(33)	(68)
Нетна настояща стойност	422	884	1 306
31 декември 2021 г.			
Лизингови плащания	395	1 056	1 451
Дисконтиране	(29)	(33)	(62)
Нетна настояща стойност	366	1 023	1 389

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в края на срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани разходи от условни наеми и не се очакват приходи от сублизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Дружеството.

Към 31 декември 2022 г. справедливата стойност на задълженията по финансов лизинг се оценява на 1 306 хил. лева (2021 г.: 1 389 хил. лева), която отразява настоящата им стойност и лихвените проценти по обезпечени банкови заеми при подобни условия.

Към 31 декември 2022 г. пасивите по лизингови договори са оценени с диференциален лихвен процент в размер на 4.0 % (2021 г.: 3.4 %).

Пасивите по лизинг са ефективно обезпечени с наетите активи, правата за ползване на които биха се прехвърлили към лизингодателя в случай на необслужване на лизинговите задължения.

Към 31 декември 2022 г. и 2021 г. няма лизингови договори, които все още не са започнали, но за които Дружеството да е поело ангажимент.

Информацията относно експозицията на Дружеството към лихвен, ликвиден и валутен риск, свързани с пасивите по лизинг, е представена в пояснение 38.

8.2. Лизингови договори, които не се признават като пасиви

Дружеството е избрало да не признава задължение по лизингови договори, ако те са краткосрочни (лизинг с очакван срок от 12 месеца или по-малко) или ако те са за наем на активи с ниска стойност. Плащания направени по тези лизингови договори се признават като разход по линейния метод. В допълнение, някои променливи лизингови плащания не могат да бъдат признавани като лизингови пасиви и се признават като разход в момента на възникването им.

Разходите за 2022 г. и 2021 г., свързани с плащания, които не са включени в оценката на задълженията по лизингови договори, са както следва:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Краткосрочни лизингови договори	-	119
Променливи лизингови плащания	104	90
	104	209

Към 31 декември 2022 г. Дружеството е поело ангажимент за плащания по краткосрочни лизингови договори и общата сума на поетите задължения към тази дата е 104 хил. лева (2021 г.: 90 хил. лева).

Разходите за променливи лизингови плащания, които не се признават като задължения по лизингови договори, включват наеми, базирани на приходи от използването на базовия актив и допълнителни разходи за ползване на офис оборудване над определена фиксирана сума. Променливите условия на плащане се използват по редица причини, включително минимизиране на разходите за ИТ оборудване, което се използва рядко в дейността. Променливите лизингови плащания се признават като разход в периода, в който са направени.

Бъдещите минимални плащания по договори за лизинг на Дружеството, които не се признават като пасиви, са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година	От 1 до 5 години	Общо
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Към 31 декември 2022 г.	104	-	104
Към 31 декември 2021 г.	90	-	90

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 104 хил. лева (2021 г.: 209 хил. лева). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Дружеството. Допълнителна информация за видовете активи с право на ползване е представена в пояснение 6.

8.3. Общ изходящ паричен поток за лизингови договори

Общият изходящ паричен поток за лизингови договори за годината, приключваща на 31 декември 2022 г. е 586 хил. лева (2021 г.: 877 хил. лева).

9. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството се отчитат по модела на справедливата стойност. Те се държат с цел отдаване под наем и увеличаване стойността на капитала и към началото на съпоставимия период включват единствено животновъдна ферма.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	хил. лева
Балансова стойност към 1 януари 2021 г.	831
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	(331)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	500
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	500

Нама преки оперативни разходи, отчетени във връзка с притежаваните инвестиционни имоти от Дружеството през 2022 г. (2021 г.: 32 хил. лева). За 2021 г. са представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

През 2021 г. Дружеството сключва предварителен договор за покупко-продажба на животновъдната ферма, намираща се в гр. Славяново, с договорена цена в размер на 500 хил. лева. Като резултат от сделката, през 2021 г. Дружеството е отчело обезценка на инвестиционния имот в размер на 331 хил. лева, представена в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти.

Към 31 декември 2022 г. и 2021 г. имотът е заложен като обезпечение по договор за овърафт. За повече информация относно задълженията, по които има предоставени обезпечения, виж пояснение 19.

През месец май 2023 г. имотът е продаден и отписан от активите на Дружеството (виж пояснение 41).

10. Отсрочени данъчни активи/(пасиви)

Отсрочените данъчни активи и пасиви се отчитат за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност за целите на счетоводното отчитане, при данъчна ставка в размер на 10% (2021 г.: 10%), която е приложима за годината, в която се очаква да се проявят с обратна сила.

Анализът на отсрочените данъчни активи и пасиви е следния:

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Отсрочени данъчни активи		
– Отсрочени данъчни активи за възстановяване след 12 месеца	20	73
– Отсрочени данъчни активи за възстановяване до 12 месеца	346	277
Общо отсрочени данъчни активи	366	350
Отсрочени данъчни пасиви		
– Отсрочени данъчни пасиви за възстановяване след 12 месеца	(84)	(67)
– Отсрочени данъчни пасиви за възстановяване до 12 месеца	(104)	(41)
Общо отсрочени данъчни пасиви	(188)	(108)
Нетно отсрочени данъчни активи	178	242

Движението на отсрочените данъчни активи и пасиви по елементи през 2022 г. и 2021 г. е както следва:

Отсрочени данъчни активи/(пасиви)	1 януари 2022 г. хил. лева	Признати в печалбата или загубата хил. лева	31 декември 2022 г. хил. лева
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	(67)	(18)	(85)
Инвестиционни имоти	33	-	33
Текущи активи			
Търговски и други вземания	260	27	287
Деривативи	(41)	(63)	(104)
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	40	(1)	39
Текущи пасиви			
Провизии	17	(9)	8
	242		178
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	350		366
Отсрочени данъчни (пасиви)	(108)		(188)
Нетно отсрочени данъчни активи	242		178

Отсрочени данъчни (активи)/ пасиви	1 януари 2021 г.	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2021 г.
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	(71)	4	(67)
Инвестиционни имоти	-	33	33
Текущи активи			
Търговски и други вземания	236	24	260
Деривативи	-	(41)	(41)
Нетекущи пасиви			
Пензионни и други задължения към персонала	35	5	40
Текущи пасиви			
Провизии	9	8	17
	209	33	242
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	280		350
Отсрочени данъчни (пасиви)	(71)		(108)
Нетно отсрочени данъчни активи	209		242

Нетните отсрочени данъчни активи са включени в отчета за финансовото състояние.

Към 31 декември 2022 г. и 2021 г. Дружеството няма неизползвани данъчни загуби за пренасяне.

II. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
	хил. лева	хил. лева
Материали	10 100	7 600
Стоки	3 983	2 318
Готова продукция	508	366
Други (стоки на път)	1 039	1 929
Общо материални запаси	15 630	12 213

През 2022 г. общо 60 589 хил. лева от материалните запаси са отчетени като разход за суровини в печалбата или загубата (2021 г.: 55 039 хил. лева).

През 2022 г. и 2021 г. Дружеството не е начисляло обезценки на материални запаси и не е възстановило обратно предишни начислени обезценки.

Към 31 декември 2022 г. Дружеството има материални запаси, предоставени като обезпечение на задължения по договор за банков заем за оборотни средства (доставка на зърно) с балансова стойност в размер на 7 200 хил. лева (2021 г.: 3 681 хил. лева). За повече информация относно задълженията, по които има предоставени обезпечения, виж пояснение 19.

12. Търговски вземания

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Търговски вземания	8 685	11 158
Без: натрупана обезценка на търговски вземания	(560)	(268)
Търговски вземания, нетно	8 125	10 890
Съдебни и присъдени вземания	6 620	6 633
Без: натрупана обезценка на съдебни и присъдени вземания	(6 436)	(6 460)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	184	173
Търговски вземания от свързани лица (пояснение 33)	487	809
Общо търговски вземания	8 796	11 872
Без нетекуща част:	-	-
Текущи търговски вземания	8 796	11 872

Балансовата стойност на търговските вземания е приблизително равна на справедливата им стойност. Всички търговски и други вземания на Дружеството са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение, а за всички търговски вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода. Някои търговски и съдебни вземания са допълнително обезценени и съответната обезценка в размер на 267 хил. лева (2021 г.: 366 хил. лева) е призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи по продажби“. Тези индивидуално обезценени вземания са от клиенти, които са в трудна икономическа ситуация.

Изменението в обезценката на търговските и съдебни и присъдени вземания може да бъде представено по следния начин:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Сaldo към 1 януари	6 729	6 515
Отписани суми (несъбираеми)	-	(153)
Загуба от обезценка	267	367
Сaldo към 31 декември	6 996	6 729

Към 31 декември 2022 г. търговски вземания в размер на 8 532 хил. лева (2021 г.: 11 872 хил. лева) са заложили като обезпечение по договор за банков заем (овърдрафт). За повече информация относно задълженията, по които има предоставени обезпечения, виж пояснение 19.

Информация относно експозицията на Дружеството към кредитен и валутен риск, както и относно възрастовия анализ на търговските вземания, е представена в пояснение 38.

13. Други финансови активи по амортизирана стойност

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Предоставени заемн на свързани лица (пояснение 33)	-	1 088
Общо други финансови активи по амортизирана стойност	-	1 088
Без итекуща част:	-	-
Текущи други финансови активи по амортизирана стойност	-	1 088

Справедливите стойности на другите финансови активи по амортизирана стойност не се различават от съществено от балансовите им стойности.

Няма други финансови активи по амортизирана стойност, които да са предоставени като обезпечение по задължения на Дружеството.

Информация относно експозицията на Дружеството към кредитен и валутен риск, свързани с другите финансови активи по амортизирана стойност, е представена в пояснение 38.

14. Други активи

Другите активи на Дружеството са както следва:

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Предплатени разходи	215	192
Аванси, платени на доставчици	510	153
Други вземания	69	52
Данъци за възстановяване	-	45
Аванси на подотчетни лица	30	10
Общо други активи	824	452
Без итекуща част:	-	-
Текущи други активи	824	452

15. Деривативни финансови инструменти

Активите и пасивите по деривативните финансови инструменти на Дружеството са както следва:

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Текущи активи		
Стокови форуърди – държани за търгуване	1 213	414
Общо текущи активи по деривативни финансови инструменти	1 213	414
Текущи пасиви		
Валутни форуърди – държани за търгуване	173	73
Общо текущи пасиви по деривативни финансови инструменти	173	73

Деривативите се използват единствено за целите на икономическо хеджиране на рискове, а не като спекулативни инвестиции. Няма форуърдни договори, които да са определени като финансови инструменти за хеджиране на парични потоци, за които да се прилага счетоводно отчитане на хеджирането в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“. Поради тази причина, деривативните финансови инструменти са класифицирани като „държани за търгуване“ и се оценяват по справедлива стойност през печалбата или загубата.

За информация относно методите и предположенията, използвани при определянето на справедливата стойност на деривативите, виж пояснение 39.

Стокови форуърди

Дружеството има сключени форуърдни стокови договори с цел намаляване на риска от промяна в пазарната цена на основни суровини за производството на фуражи и стоки. В резултат на оценката по справедлива стойност на тези инструменти към 31 декември 2022 г., Дружеството отчита финансови активи в размер на 1 213 хил. лева (2021 г.: финансови активи в размер на 414 хил. лева). Форуърдните договори за покупка и продажба на суровини се отнасят до доставки и продажби, прогнозирани за периода януари – юни 2023 г. Към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет, всички сделки са реализирани.

Валутни форуърди

Дружеството има сключени и форуърдни валутни договори, за да намали валутния риск, възникващ от планираните покупки на стоки в щатски долари. В резултат на оценката по справедлива стойност на тези инструменти към 31 декември 2022 г. Дружеството отчита финансови пасиви в размер на 173 хил. лева (2021 г.: финансови пасиви в размер на 73 хил. лева). Форуърдните договори в щатски долари на Дружеството се отнасят до парични потоци, прогнозирани за периода януари – май 2023 г. Към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет, всички сделки са реализирани.

Суми, признати в печалба или загуба

Следните суми са признати в печалбата или загубата във връзка с деривативите:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Нетни печалби по стокови и валутни форуърди (пояснение 25)	1 287	414
Нетни загуби по стокови и валутни форуърди (пояснение 29)	(587)	(73)

16. Парични средства и еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Парични средства в брой	5	7
Парични средства в разплащателни сметки в банки	489	849
Общо парични средства и еквиваленти	494	856
Парични средства банки и в брой:		
- евро	208	167
- български лева	272	668
- румънски лев	10	20
- щатски долари	4	1
Общо парични средства и еквиваленти	494	856

За целите на изготвяне на отчета за паричните потоци паричните средства и еквиваленти включват сумите, посочени по-горе.

Дружеството няма блокирани пари и парични еквиваленти.

Към 31 декември 2022 г. Дружеството има парични средства в банки, предоставени като обезпечение по свои задължения по банков заем с балансова стойност в размер на 487 хил. лева (2021 г.: 842 хил. лева). За повече информация относно задълженията, по които има предоставени обезпечения, виж пояснение 19.

17. Собствен капитал

17.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 500 на брой напълно платени обикновени поименни акции с номинална стойност в размер на 1 000 лева за акция. Към 31 декември 2022 г. и 2021 г. собственик на 100 % от акциите на Дружеството е Иван Михайлов Трифонов. Няма промяна в структурата и броя на емитираните, платени акции през 2022 г. спрямо 2021 г. Не са издавани и/или обезсилвани акции.

17.2. Резерви

	Законови резерви	Други резерви	Резерв от преизчисление на чуждестранна дейност	Пресметки по планове с дефинирани доходи	Общо
	хил. лева	хил. лева	хил. лева		хил. лева
Сaldo към 1 януари 2022 г.	50	14 901	167	(1)	15 117
Разпределение на печалба към резерви	-	1 549	-	-	1 549
Друг всеобхватен доход	-	-	-	-	-
Сaldo към 31 декември 2022 г.	50	16 450	167	(1)	16 666
	Законови резерви	Други резерви	Резерв от преизчисление на чуждестранна дейност	Пресметки по планове с дефинирани доходи	Общо
	хил. лева	хил. лева	хил. лева		хил. лева
Сaldo към 1 януари 2021 г.	50	12 883	136	(1)	13 068
Разпределение на печалба към резерви	-	2 018	-	-	2 018
Друг всеобхватен доход	-	-	31	-	31
Сaldo към 31 декември 2021 г.	50	14 901	167	(1)	15 117

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 6 до стр. 75 представляват неразделна част от него.

18. Възнаграждения на персонала

18.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Разходи за заплати	(5 009)	(4 950)
Разходи за социални осигуровки	(896)	(854)
Социални разходи	(185)	(147)
Обезщетения съгласно Кодекса на труда	(26)	(11)
Провизии за неизползвани отпуски и осигуровки върху тях	(19)	(10)
Провизии за обезщетения при пенсиониране, нетно	17	(8)
Общо разходи за персонала	(6 118)	(5 980)

Броя на служителите към края на представените отчетни периоди и средният брой на наетите лица е бил както следва:

	2022 г.	2021 г.
Наети лица към края на годината	189	191
Среден брой наети лица през годината	192	198

18.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Нетекущи:		
Провизии за обезщетения при пенсиониране	110	132
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	110	132
Текущи:		
Провизии за обезщетения при пенсиониране	14	7
Други краткосрочни задължения към персонала	706	685
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	720	692

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2023 г.

Провизии за обезщетения при пенсиониране

Задължението в отчета за финансово състояние за провизии за обезщетения при пенсиониране е по план за дефинирани доходи на персонала при пенсиониране. В предприятието се прилагат регулативните разпоредби за плащания при пенсиониране по възраст и стаж и по болест съгласно действащия Кодекс на труда („КТ“).

Съгласно чл. 222, ал. 2 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение поради болест работникът или служителът има право на обезщетение в размер на брутно му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, ако има най-малко 5 години трудов стаж в Дружеството и през последните 5 години трудов стаж не е получил обезщетение на същото основание.

Съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът или служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от причината за прекратяване на правоотношението, той има право на обезщетение, както следва: в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца във всички случаи, а ако е работил в Дружеството през последните 10 години от трудовия му стаж – на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца.

Сумите на провизиите за обезщетения при пенсиониране, признати в отчета за финансово състояние, се определят както следва:

	31.12.2022 г. хил. лв	31.12.2021 г. хил. лв
Настояща стойност на задълженията	124	139
Провизии за обезщетения при пенсиониране	124	139

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2022 г. хил. лв	2021 г. хил. лв
Провизии за пенсиониране на 1 януари	139	130
Разходи за текущ трудов стаж (пояснение 18.1)	(15)	42
Разходи за лихви (пояснение 30)	2	1
Общо разходи	(13)	43
Актьорски (печалби)/загуби	-	-
Общо друг всеобхватен доход	-	-
Изплатени обезщетения на персонала (пояснение 18.1)	(2)	(34)
Провизии за пенсиониране на 31 декември	124	139

При определяне на пенсионните задължения са използвани следните актьорски допускания:

	2022 г.	2021 г.
Дисконтов процент	1.96%	0.498 %
Очакван процент на увеличение на заплатите	1.00%	1.00 %
Текущество на персонала	0.1015	0.0609

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независими актьорски оценители и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очаквания процент на увеличение на заплатите и текучество на персонала. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2022 г. и 2021 г.:

	2022 г.		2021 г.	
	Увеличение с 0.5 %	Намаление с 0.5 %	Увеличение с 0.3 %	Намаление с 0.3 %
Дисконтов процент				
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(6)	8	(5)	6
Процент на увеличение на заплатите				
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	7	(5)	8	(8)

Анализът на чувствителността, посочен по-горе, е базиран на модел, който оценява потенциалната промяна в задължението при промяна само на едно от актюерските предположения, докато останалите такива се считат за константни. В действителността това не е вероятно да се случи, тъй като промените в някои от предположенията са взаимобвързани. При определянето на чувствителността на задължението по плана за дефинирани доходи към изменения в основните актюерски предположения е използван същия метод, който се използва за оценка на признатото в отчета за финансово състояние задължение, а именно оценка на настоящата стойност на задължението по плана за дефинирани доходи чрез използване на кредитния метод на прогнозираните единици.

Други краткосрочни задължения към персонала

Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и текущи вознаграждения на персонала.

Към 31 декември 2022 г. другите краткосрочни задължения към персонала включват:

- задължения, свързани с начисления на неизползвани компенсируеми отпуски в размер на 344 хил. лева (2021 г.: 220 хил. лева); и
- задължения, свързани с начисления на социални и здравни осигурителни вноски върху начислените неизползвани компенсируеми отпуски в размер на 42 хил. лева (2021 г.: 42 хил. лева).

19. Получени заеми

Получените заеми включват следните финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:

	Текущи		Нетекущи	
	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Банков заем (овърдрафт)	7 110	10 248	-	-
Банков заем за оборотни средства (доставка на зърно)	6 000	3 067	-	-
Инвестиционен банков заем за покупка на дялове в дъщерно дружество	242	242	161	403
Търговски заеми	646	613	-	-
Търговски заеми от свързани лица (пояснение 33)	291	-	-	-
VISA карта	10	-	-	-
Лихви	34	13	-	-
Общо получени заеми	14 333	14 183	161	403

Дружеството има сключени следните договори за заеми:

- банков заем (овърдрафт) с лимит в размер на 10 000 хил. лева, намален от 13 000 хил. лева през месец декември 2022 г. (2021 г.: 13 000 хил. лева), усвоим в български лева, евро или шведски долари, гарантиран с договор за залог на вземания, покриващи минимум 120 % от усвоената част на заема, поръчителство от едноличния собственик на капитала в размер на 10 000 хил. лева, намален от 13 000 лева през месец декември 2022 г. (2021 г.: 13 000 хил. лева), залог на положително салдо на настоящи и бъдещи сметки, залог на машини, съоръжения и оборудване, Собственост на дъщерното дружество СВИНЕКОМПЛЕКС НИКОЛОВО АД, ипотека на инвестиционен имот с балансова стойност от 500 хил. лева. Договорът за заем е с падеж 31 октомври 2023 г. и договорен пазарен плаващ лихвен процент плюс надбавка. Усвоената и дължимата част от банковия овърдрафт към 31 декември 2022 г. възлиза на 7 110 хил. лева (2021 г.: 10 248 хил. лева);
- банков заем за оборотни средства с лимит в размер на 6 000 хил. лева, гарантиран със залог на стоки, залог на машини, съоръжения и оборудване, ипотека селскостопанство, покриващи минимум 120 % от усвоената част на заема и поръчителство от едноличния собственик на капитала. Заемът е със срок на погасяване 31 август 2024 г. и договорен пазарен плаващ лихвен процент плюс надбавка. Усвоената и дължимата част от банковия заем за оборотни средства към 31 декември 2022 г. възлиза на 6 000 хил. лева (2021 г.: 3 067 хил. лева);
- банков заем за оборотни средства с лимит в размер на 4 000 хил. лева, гарантиран със залог на материални запаси, покриващи минимум 120 % от усвоената част на заема и поръчителство от едноличния собственик на капитала. Заемът е със срок на погасяване 30 август 2025 г. и договорен пазарен плаващ лихвен процент плюс надбавка. Нима усвоена и дължимата част от банковия заем за оборотни средства към 31 декември 2022 г. (2021 г.: няма);
- инвестиционен банков заем за покупка на дялове в дъщерно дружество с лимит в размер на 1 100 хил. евро, гарантиран със залог на машини, съоръжения и оборудване, залог на настоящи и бъдещи вземания към банката за наличностите по открити банкови сметки, договор за поръчителство, покриващи минимум 120 % от усвоената част на заема. Заемът е със срок на

- погасяване 25 октомври 2025 г. и договорен пазарен плаващи лихвен процент плюс надбавка. Усвоената и дължима част от инвестиционния банков заем към 31 декември 2022 г. възлиза на 403 хил. лева (2021 г.: 645 хил. лева);
- търговски заем за оборотни средства с падеж 31 март 2023 г., без обезпечение и договорен фиксиран лихвен процент. Усвоената и дължима част към 31 декември 2022 г. възлиза на 646 хил. лева (2021 г.: 614 хил. лева); и
- търговски заем за оборотни средства от свързано лице с падеж 31 декември 2023 г., без обезпечение и договорен фиксиран лихвен процент. Усвоената и дължима част към 31 декември 2022 г. възлиза на 291 хил. лева (2021 г.: няма).

Всички заеми са деноминирани в български лева, с изключение на инвестиционния заем и търговския заем за оборотни средства, получен от несвързано лице.

Съгласно условията на сключения договор за банков заем овърдрафт, Дружеството се задължава да поддържа:

- съотношение „Дълг/Собствен капитал“ не повече от 1.5;
- съотношение „Финансов дълг/Печалба преди лихви, данъци и амортизации“, изчислено на консолидирана база, не повече от 8; и
- коефициент на обща ликвидност по-голям от 0.95.

Дружеството следва да уведомява кредитната институция за планирани инвестиции над 500 хил. лева. Към края на отчетния период тези изисквания са спазени (виж пояснение 40).

Балансовата стойност на банковите заеми се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Информацията относно експозицията на Дружеството към ликвиден и валутен риск, свързани с получените заеми, е представена в пояснение 38.

20. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в пасивите, произтичащи от дейности по финансиране (пасиви, за които паричните потоци са били – или бъдещите парични потоци ще бъдат – класифицирани в отчета за паричните потоци като парични потоци от финансова дейност) са били както следва:

	Дългосрочни заеми	Краткосрочни заеми	Пасиви по лизингови договори	Общо
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
1 януари 2022 г.	403	14 183	1 389	15 975
Парични потоци:				
Плащания из главници и лихви	-	(64 439)	(482)	(64 921)
Постъпления	-	63 932	-	63 932
Рекласификация на текуща част	(242)	242	-	-
Непарични промени:				
Начислени лихви	-	235	27	262
Прекратени договори за лизинг	-	-	(50)	(50)
Нови договори за лизинг	-	-	422	422
Валутни разлики	-	180	-	180
31 декември 2022 г.	161	14 333	1 306	15 800

Равнението за предходния отчетен период е както следва:

	Дългосрочни заеми	Краткосрочни заеми	Пасиви по лизингови договори	Общо
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
1 януари 2021 г.	1 410	14 061	708	16 179
Парични потоци:				
Платения на главници и лихви	(785)	(66 671)	(668)	(68 124)
Постъпления	-	66 425	-	66 425
Рекласификация на текуща част	(242)	242	-	-
Непарични промени:				
Начислени лихви	20	201	20	241
Прекратени договори за лизинг	-	-	(20)	(20)
Нови договори за лизинг	-	-	1 340	1 340
Валутни разлики	-	(75)	-	(75)
31 декември 2021 г.	403	14 183	1 389	15 975

21. Финансиране на нетекущи активи

Финансирането на нетекущи активи може да бъде представено, както следва:

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
	хил. лева	хил. лева
Нетекущи пасиви:		
Финансиране за нетекущи активи	482	536
Общо нетекущи пасиви по получено финансиране	482	536
Текущи пасиви:		
Финансиране за нетекущи активи	53	53
Общо текущи пасиви по получено финансиране	53	53

През 2013 г. Дружеството е получило финансиране по договор от 9 март 2012 г. с Държавен фонд „Земеделие“ по мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“ общо в размер на 1 083 хил. лева. Приходите от финансиране се признават пропорционално на полезния живот на активите, за които е предназначено.

Съгласно договор с доставчик на суровини през декември 2019 г. е получено финансиране в размер на 21 хил. лева за доставка и монтаж на оборудване. Приходите от финансиране се признават пропорционално на полезния живот на оборудването.

Получено е финансиране от Европейската банка за възстановяване и развитие в размер на 21 хил. лева. Финансирането е отпуснато за пилотна системата (прототип) на база софтуерната система за управление на бизнеса Microsoft Dynamics™ 365 for Sales /CRM. Към 31 декември 2022 г. не е приключено внедряването и през отчетната година не са признати приходи от това финансиране.

Към 31 декември 2022 г. няма нарушени условия по договорите за финансиране.

22. Търговски и други задължения

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Търговски задължения, в т.ч.:		
Задължения към чуждестранни доставчици	4 089	5 288
Задължения към местни доставчици	3 152	4 343
Търговски задължения към свързани лица (пояснение 33)	435	378
Финансови пасиви	7 676	10 009
Задължения за дивиденди (пояснение 33)	563	559
Данък добавена стойност	630	298
Пасиви по договори с клиенти	786	660
Данък върху доходите на физическите лица	66	67
Други данъци	56	25
Задължения за застраховки	73	63
Други краткосрочни задължения	6	12
Нефинансови пасиви	2 180	1 684
Общо търговски и други задължения	9 856	11 693
Без нетекуща част:	-	-
Текущи търговски и други задължения	9 856	11 693

Пасиви по договори с клиенти

Пасивите по договори с клиенти представляват задължения към клиенти по получени аванси. Получените аванси от клиенти представляват предплатени суми от страна на клиенти, които ще бъдат прихванати от дължимите суми по договорите след завършването на тяхното изпълнение.

Измененията в салдото на пасивите по договори с клиенти включват следното:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Получени аванси от клиенти в началото на годината	660	4
Прихванати получени аванси от клиенти	(8 026)	(7 141)
Нови получени аванси от клиенти	8 152	7 797
Получени аванси от клиенти в края на годината	786	660

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Информация относно експозицията на Дружеството към ликвиден и валутен риск, свързани с търговските и други задължения, е представена в пояснение 38.

23. Приходи от договори с клиенти

Приходите от продажби на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Продажби на готова продукция	73 865	69 233
Продажби на стоки и материали	45 364	43 636
Продажби на услуги и други	118	64
Общо приходи от договори с клиенти	119 347	112 933
В т.ч.:		
приходи от продажба към определен момент	119 229	112 869
приходи от продажба с течение на времето	118	64

Приходите от продажба на готова продукция включват приходи от продажба на следните групи продукти:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Продажби на готови храни за птици	40 104	35 427
Продажби на готови храни за преживни животни	18 993	18 744
Продажби на готови храни за свине	13 252	13 675
Продажби на готови храни за други животни	1 516	1 387
Общо приходи от продажби на готова продукция	73 865	69 233

Приходите от продажба на стоки и материали включват приходи от продажба на следните видове стоки:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Продажби на соев шрот	26 852	28 542
Продажби на аминокиселини	10 958	7 615
Продажби на минерали	2 157	1 875
Продажби на протеини с растителен произход	1 591	1 185
Продажби на зърно	1 005	421
Продажби на витамини	835	298
Продажби на протеини с животински произход	300	165
Продажби на други суровини и стоки	1 666	3 535
Общо приходи от продажби на стоки и материали	45 364	43 636

Разпределението на приходите от продажби на продукция, стоки и услуги по държави е както следва:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Продажби в България	74 405	58 776
Продажби в Румъния	43 601	52 591
Продажби в други държави	1 341	1 566
Общо приходи от договори с клиенти	119 347	112 933

24. Приходи от финансиране

Приходите от финансиране включват:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Приходи от финансиране на нетекущи активи	53	53
Приходи от други финансиранни	815	108
Общо приходи от финансиране	868	161

Приходите от финансиране на нетекущи активи са по договори, описани в пояснение 21.

Приходите от други финансиранни включват компенсация за консумирана през 2022 г. и 2021 г. ел. енергия съгласно Решение № 15 от 20 януари 2022 г. на Министерския съвет.

25. Други приходи и печалби

Другите приходи на Дружеството включват:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Нетни печалби от оценка по справедлива стойност на форуърдни договори	1 287	414
Приходи от излизъци на материални запаси	306	45
Печалби от продажба на нетекущи активи (пояснение 35)	-	42
Други приходи	111	99
Общо други приходи и печалби	1 704	600

26. Себестойност на продажбите

Себестойност на продажбите включват:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Отчетна стойност на продадените стоки	(41 453)	(40 851)
Разходи за суровини за производство на готова продукция (вкл. изменение на запасите от продукция)	(60 429)	(55 359)
Заплати и социални осигуровки	(2 471)	(2 353)
Материали и консумативи	(2 776)	(1 451)
Амортизация на нефинансови активи	(828)	(767)
Други разходи	(423)	(58)
Общо себестойност на продажбите	(108 380)	(100 839)

27. Разходи по продажбите

Разходите по продажби включват:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Заплати и социални осигуровки	(1 966)	(1 964)
Курьерски и транспортни услуги	(1 533)	(1 883)
Поддръжка автомобили	(2 296)	(1 740)
Амортизация на нефинансови активи	(290)	(196)
Наем	(67)	(161)
Застраховки	(242)	(215)
Складови разходи	(135)	(121)
Юридически услуги	(46)	(28)
Липси, фири, брак на материални запаси	(16)	(25)
Телефонни и пощенски разходи	(10)	(10)
Други	(497)	(489)
Общо разходи по продажбите	(7 098)	(6 832)

28. Административни разходи

Административните разходи включват:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Заплати и социални осигуровки	(1 681)	(1 622)
Амортизация на нефинансови активи	(219)	(169)
Поддръжка коли	(93)	(69)
Разходи за ИТ услуги	(74)	(59)
Наем	(43)	(46)
Консултантски услуги	(47)	(39)
Охрана	(1)	(33)
Телефонни и пощенски разходи	(26)	(32)
Застраховки	(39)	(31)
Командировъчни	(8)	(4)
Други	(196)	(235)
Общо административни разходи	(2 427)	(2 339)

29. Други разходи и загуби

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Нетни загуби от оценка по справедлива стойност на форуърдни договори	(587)	(73)
Загуби от продажба на нетекущи активи (пояснение 35)	(36)	-
Общо други разходи и загуби	(623)	(73)

30. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Финансови приходи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата:		
Приходи от лихви – други	31	96
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	31	96
Положителни разлики от промяна на валутните курсове	1 543	424
Други финансови приходи	13	8
Общо финансови приходи	1 587	528

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Финансови разходи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата		
Разходи по получени заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Разходи за лихви по заеми	(235)	(221)
Разходи за лихви по финансов лизинг	(27)	(20)
Разходи за лихви по факторинг	(64)	(26)
Разходи за лихви по планове за дефинирани доходи (пояснение 18.2)	(2)	(1)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(328)	(268)
Отрицателни разлики от промяна на валутните курсове	(953)	(616)
Банкови такси и комисионни	(109)	(95)
Такси по факторинг	(65)	(35)
Други финансови разходи	(9)	(4)
Финансови разходи	(1 464)	(1 018)

31. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2021 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Печалба преди данъчно облагане	3 247	2 424
в т.ч. печалба от дейността в Румъния	56	146
Очакван разход за данъци върху дохода	(325)	(242)
Данъчен ефект от:		
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели:	(236)	(231)
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане:	280	201
Печалби от източник в чужбина	6	15
Общо текущ разход за данъци върху дохода	(275)	(257)
Отсрочени данъчни приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(64)	32
Общо разходи за данъци върху дохода	(339)	(225)

Пояснение 10 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви.

32. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват собственика, дъщерните предприятия, ключов управленски персонал и други описани по-долу.

Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

32.1. Сделки с едноличния собственик на капитала

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Разпределени дивиденди	650	850
Предоставен краткосрочен заем	-	55
Приходи от лихви	-	1

През 2022 г. Дружеството е разредило на своя едноличен собственик дивиденди в размер на 650 хил. лева (2021 г.: 850 хил. лева), върху която е удържан и внесен данък при източника в размер на 33 хил. лева (2021 г.: 43 хил. лева). Тази сума представлява плащане в размер на 1 300 лева на акция (2021 г.: 1 700 лева на акция).

32.2. Сделки с дъщерни дружества

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Продажби и други		
- продажба на стоки и продукция	4 976	5 763
- предоставен краткосрочен заем	-	735
- приходи от лихви	26	31
Покупки		
- покупки на стоки и продукция	208	159
- покупка на дълготрайни активи	5	-
- разходи за лихви	5	-
- покупки на услуги	124	94

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 6 до стр. 75 представляват неразделна част от него.

32.3. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Продажби		
- продажба на стоки и продукция	4 129	2 646
- продажба на услуги	30	16
Покупки		
- покупки на стоки и продукция	2 399	1 574
- покупки на услуги	60	138

32.4. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите. Дружеството е начисляло заплати и други възнаграждения на изпълнителния директор и ключовия ръководен персонал за 2022 г. в общ размер съответно на 446 хил. лева (2021 г.: 427 хил. лева) и разход за осигуровки в размер на 21 хил. лева (2021 г.: 21 хил. лева).

Дружеството не осигурява частен пенсионен план за служителите си и не изплаща възнаграждения под формата на акции.

33. Разчети със свързани лица в края на годината

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Текущи вземания		
- търговски вземания от дъщерни дружества	282	572
- търговски вземания от други свързани лица под общ контрол	205	237
- вземания по предоставени заеми на дъщерни дружества	-	1 088
Общо текущи вземания от свързани лица	487	1 897
Общо вземания от свързани лица	487	1 897
Текущи задължения		
- задължения по получени заеми от дъщерни дружества	291	-
- търговски задължения към други свързани лица под общ контрол	435	378
- други задължения към едноличния собственик на капитала	563	559
Общо текущи задължения към свързани лица	1 289	937
Общо задължения към свързани лица	1 289	937

През 2021 г. Дружеството е предоставило необезпечен заем на свое дъщерно дружество с договорен лимит до 1 500 хил. лева, с пазарен лихвен процент и падеж 31 декември 2022 г. Към датата на изготвяне на настоящия отчет заемът е възстановен заедно с дължимата лихва.

През 2022 г. Дружеството е получило необезпечен заем от свое дъщерно дружество с договорен лимит до 500 хил. лева, с пазарен лихвен процент и падеж 31 декември 2023 г.

Всички салда със свързани лица са необезпечени и са с краткосрочен характер – дължими в рамките на следващия отчетен период. Дружеството няма издадени и/или получени гаранции от свързани лица. Активи на СВИНЕКОМПЛЕКС НИКОЛОВО АД са предоставени като обезпечение по договор за овъдрафт на ВИАНД, което обезпечение е заличено към датата на изготвяне на настоящия отчет.

Няма признати загуби от обезценки по отношение на вземанията от свързани лица.

34. Безналични сделки

Основните безналични сделки са тези свързани с придобиването на активи с право на ползване, класифицирани като част от ИМС, чрез лизингови договори. Активите, придобити по този начин се изключват от инвестиционната дейност в отчета за паричните потоци, а паричните плащания по договорите се представят като парични плащания от финансова дейност.

През текущия отчетен период Дружеството е осъществило следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Дружеството е придобило по договори за лизинг активи на обща стойност 422 хил. лева (2021 г.: 746 хил. лева)

35. Печалби/(Загуби) от продажба на нетекущи активи

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Приходи от продажба	8	50
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(44)	(8)
Печалби/(Загуби) от продажба на нетекущи активи	(36)	42

36. Условни активи и условни пасиви

През годината няма предявени гаранционни, правни или други искове към Дружеството.

Не са възникнали условни пасиви за Дружеството по отношение на дъщерните предприятия.

Правни искове

Към 31 декември 2022 г. Дружеството не е отговорник по търговски съдебни дела със значим материален интерес. По мнение на ръководството не се очаква Дружеството да претърпи никакви значителни загуби при неблагоприятен изход на други бъдещи съдебни дела или правни искове насочени към него.

Данъчни условни задължения

През 2022 г. Дружеството не е било обект на проверки от органите на данъчната администрация, включително и отношение на корпоративни подоходни данъци. Органите на данъчната администрация могат да извършат по всяко време ревизия на Дружеството в рамките на 5 години след края на финансовата година, в която съответният данък е станал дължим, и могат да наложат допълнителни данъчни задължения и глоби съобразно интерпретирането на данъчното законодателство.

Последните данъчни проверки на Дружеството са извършени от данъчната администрация, както следва:

- Корпоративен данък – до 31 декември 2013 г.;
- ДДС – до 31 декември 2013 г.;
- Данък върху доходите на физическите лица – до 31 декември 2013 г.; и
- Социално осигуряване – до 31 декември 2013 г.

Ръководството на Дружеството няма информация за казито и да е обстоятелства, които могат да доведат до потенциални ефективни допълнителни данъчни задължения в значителен размер. В тази връзка, ръководството на Дружеството не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

37. Категории и компенсиране на финансови активи и пасиви

37.1. Категории финансови активи и пасиви

Признатите финансови инструменти в отчета за финансово състояние („ОФС“) са както следва:

Финансови активи	Към 31 декември 2022 г.		
	Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	Общо финансови активи
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Търговски вземания (пояснение 12)	8 796	-	8 796
Други финансови активи по амортизирана стойност (пояснение 13)	-	-	-
Деривативни финансови инструменти (пояснение 15)	-	1 213	1 213
Пари и парични еквиваленти (пояснение 16)	-	494	494
Общо финансови активи в ОФС	8 796	1 707	10 503

Финансови пасиви	Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	Други финансови пасиви	Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	Общо финансови пасиви
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Получени заеми (пояснение 19)	14 494	-	-	14 494
Пасиви по лизингови договори (пояснение 8.1)	-	1 306	-	1 306
Търговски и други задължения (пояснение 22)	7 676	-	-	7 676
Деривативни финансови инструменти (пояснение 15)	-	-	173	173
Общо финансови пасиви в ОФС	22 170	1 306	173	23 649

Финансови активи	Към 31 декември 2021 г.		
	Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	Общо финансови активи
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Търговски вземания (пояснение 12)	11 872	-	11 872
Други финансови активи по амортизирана стойност (пояснение 13)	1 088	-	1 088
Деривативни финансови инструменти (пояснение 15)	-	414	414
Пари и парични еквиваленти (пояснение 16)	-	856	856
Общо финансови активи в ОФС	12 960	1 270	14 230

Финансови пасиви	Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	Други финансови пасиви	Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	Общо финансови пасиви
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Получени заемни (пояснение 19)	14 586	-	-	14 586
Пасиви по лизингови договори (пояснение 8.1)	-	1 389	-	1 389
Търговски и други задължения (пояснение 22)	10 009	-	-	10 009
Деривативни финансови инструменти (пояснение 15)	-	-	73	73
Общо финансови пасиви в ОФС	24 595	1 389	73	26 057

Информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти е посочена в пояснение 4.13. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност, са описани в пояснение 4.13. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 38.

37.2. Компенсиране на финансови активи и пасиви

Дружеството не компенсира съществени финансови активи и финансови пасиви, тъй като няма такива, които да са обхванати от юридически упражняеми компенсаторни споразумения или подобни договорености.

38. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството е посочена в пояснение 37.1. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със Съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средно срочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

38.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

38.1.1. Валутен риск

Дружеството оперира извън Република България и е изложено на валутен риск предимно по отношение на щатския долар. Валутният риск произтича от бъдещи търговски операции и признати активи и пасиви.

Продажбите и покупките, деноминирани в чуждестранна валута, излагат Дружеството на валутен риск. Такъв риск възниква основно от промяната във валутния курс на щатския долар, тъй като Дружеството осъществява покупки и продажби на стоки, деноминирани в щатски долари. Дружеството не е изложено на риск от транзакции, деноминирани в евро, тъй като към момента курсът на еврото е фиксиран към този на българския лев. Дружеството търси възможности за намаляване на валутния риск, произхождащ от международните търговски операции чрез сключване на форуърдни договори за покупка на валута.

Основна дейност на Дружеството е търговия със суровина, която се търгува с борсова цена в USD, което води както до курсови разлики, така и до разлика в маржа за продажбите към клиенти в страната.

Вътрешнофирмените разчети между централата на Дружеството в България и Клона в Румъния са в EUR, USD и RON и водят до курсови разлики за изравняване на тези разчети към датата на изготвяне на настоящия отчет, тъй като в Румъния валутите са с нефиксиран курс.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Излагане на краткосрочен риск		
	USD	RON	CHF
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
31 декември 2022 г.			
Финансови активи	4	629	-
Финансови пасиви	(1 373)	(233)	(646)
Общо излагане на риск	(1 369)	396	(646)

	Излагане на краткосрочен риск		
	USD	RON	CHF
	хил. лева	хил. лева	хил. лева
31 декември 2021 г.			
Финансови активи	1	2 173	-
Финансови пасиви	(2 747)	(142)	(613)
Общо излагане на риск	(2 746)	2 031	(613)

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо следните чуждестранни валути:

- USD +/- 6.26 % (за 2021 г. +/- 3.82 %)
- RON +/- 0.00 % (за 2021 г. +/- 0.21 %)
- CHF +/- 5.24 % (за 2021 г. +/- 3.18 %)

Всички други параметри са приети за константни.

Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на инвестициите на Дружеството във финансови инструменти в чуждестранна валута, държани към края на отчетния период, като включва и форуърдните договори в чуждестранна валута, които компенсират ефекти от промени във валутните курсове.

31 декември 2022 г.	Повишение на курса към българския лев		Понижение на курса към българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
USD (+/- 6.26 %)	(86)	(86)	86	86
RON (+/- 0.00 %)	-	-	-	-
CHF (+/- 5.24 %)	(34)	(34)	34	34

31 декември 2021 г.	Повишение на курса към българския лев		Понижение на курса към българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
USD (+/- 3.82 %)	(94)	(94)	94	94
RON (+/- 0.21 %)	4	4	(4)	(4)
CHF (+/- 3.18 %)	(18)	(18)	18	18

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 6 до стр. 75 представляват неразделна част от него.

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Дружеството на валутен риск.

38.1.2. Лихвен риск

Лихвеният риск за Дружеството произтича от получените заеми от банки, които са с договорен плаващ лихвен процент и надбавка, които излагат Дружеството на лихвен риск от промени на бъдещите парични потоци. През 2022 г. и 2021 г., получените от Дружеството заеми са деноминирани в евро, лева и долари.

Съгласно договореностите с финансовите институции в случай, че плаващия лихвен процент е отрицателна величина, то при изчислението на приложимия лихвен процент той се приема за нула. Поради отрицателните равнища на тези плаващи лихвени проценти и техните ниски стойности през последните периоди, то Дружеството е приело опростен подход за изчисление на чувствителността на финансовия резултат от промяната в лихвените равнища.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент с 1 %	намаление на лихвения процент с 1 %	увеличение на лихвения процент с 1 %	намаление на лихвения процент с 1 %
31 декември 2022 г.	(134)	134	(145)	145
31 декември 2021 г.	(139)	139	(139)	139

38.1.3. Други ценови рискове

Дружеството е изложено на ценови риск по отношение на промените в цените, които се определят от търсенето и предлагането в световен мащаб. Методите за ограничаване на влиянието на този риск са свързани със сключване на договори с клиенти и доставчици с максимално дълъг срок, корекция на продажни цени на стоки и готова продукция на база промените на цените от страна на доставчиците. Дружеството сключва и форуърдни договори за покупка на суровини и стоки с цел управление на ценовия риск.

38.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск произлиза от пари и парични еквиваленти, депозити в банки и други финансови институции, също както и от кредитни експозиции на търговци на едро и дребно, включително неизплатени вземания и договорени стопански операции. За местните клиенти и търговците на едро не е разработена независима оценка и в този случай, от оценката на риска се преценява кредитната надеждност на клиента, вземайки предвид финансовата му позиция, минал опит и други фактори.

Политиката на Дружеството е насочена към осъществяване на продажби на стоки и услуги на клиенти с подходяща кредитна репутация. В допълнение към това, Дружеството има сключена застраховка на вземания, която обхваща местни и чуждестранни клиенти. Постепенно покритието на полицата се разширява за определени клиенти в страната и в чужбина, към които Дружеството е предоставило кредитни лимити. Дружеството е начисляло провизии за обезценка и несъбираемост, където е било необходимо.

Балансовата стойност на следните финансови активи представя в максимална степен кредитния риск, на който Дружеството е изложено:

Финансови активи	Пояснение	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Търговски вземания	12	8 796	11 872
Други финансови активи по амортизирана стойност	13	–	1 088
Пари и парични еквиваленти	16	489	840
		9 285	13 809

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политиката на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпнал падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка. Към 31 декември 2022 г. Дружеството е предоставило финансови активи в размер на 9 019 хил. лева (2021 г.: 12 714 хил. лева) като обезпечение по банкови заеми, описани в пояснение 19.

Към датата на финансовия отчет някои от необезценените търговски вземания и други финансови активи по амортизирана стойност са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценените търговски вземания е следната:

	2022 г. хил. лева	2021 г. хил. лева
Непросрочени	6 806	10 632
Просрочени до 30 дни	1 161	1 356
Просрочени между 31 и 90 дни	456	690
Просрочени между 91 и 180 дни	134	28
Просрочени между 181 и 365 дни	55	81
Просрочени над 365 дни	184	173
	8 796	12 960

Всички вземания са прегледани относно индикации за обезценка и към края на отчетния период е начислена обезценка на търговски и други вземания в размер на 6 996 хил. лева (2021 г.: 6 728 хил. лева).

Кредитният риск или рискът клиентите да не изплатят своите задължения към Дружеството се контролира чрез одобрение на сроковете на плащане, кредитни лимити и мониторинг. Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

38.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Дружеството държи налични пари, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заем в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2022 г. и 2021 г. недеривативните финансови пасиви, включително очаквани плащания на лихви, и нетно урежданите деривативни финансови инструменти имат следните оставани по договорите падежи, като посочените суми са недисконтираните договорени парични потоци:

31 декември 2022 г.	Пояснение	Текущи до 1 година хил. лева	Нетекущи От 1 до 5 години хил. лева
Недеривативни финансови инструменти			
Получени заеми	19	14 343	181
Пасиви по лизингови договори	8.1	457	917
Търговски и други задължения	22	7 676	-
Общо недеривативни финансови пасиви		22 476	1 098
Деривативни финансови инструменти			
Валутни форуърди – държани за търгуване	15	173	-
Общо деривативни финансови пасиви		173	-
Общо финансови пасиви		22 649	1 098

31 декември 2021 г.	Пояснение	Текущи до 1 година хил. лева	Нетекущи От 1 до 5 години хил. лева
Недеривативни финансови инструменти			
Получени заеми	19	14 183	403
Пасиви по лизингови договори	8.1	366	1 023
Търговски и други задължения	22	10 009	-
Общо недеривативни финансови пасиви		24 558	1 426
Деривативни финансови инструменти			
Валутни форуърди – държани за търгуване	15	73	-
Общо деривативни финансови пасиви		73	-
Общо финансови пасиви		24 631	1 426

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

38.4. Други рискове

Военните действия в Украйна оказват влияние върху цените на някои основни суровини, които се използват за производството на фуражи или за продажби. Ръководството прилага различни методи за минимизиране на влиянието на тази промяна върху крайния резултат от дейността на Дружеството.

39. Оценяване по справедлива стойност

39.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност. Тази йерархия се определя въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, както следва:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

31 декември 2022 г.

	Ниво 1 хил. лева	Ниво 2 хил. лева	Общо хил. лева
Финансови активи			
Форуърдни договори за покупка/продажба на суровини (пояснение 15)	-	1 213	1 213
Парични средства и еквиваленти (пояснение 16)	494	-	494
Общо финансови активи	494	1 213	1 707
Финансови пасиви			
Валутни форуърдни договори (пояснение 15)	-	(173)	(173)
Общо финансови пасиви	-	(173)	(173)
Нетна справедлива стойност	494	1 040	1 534

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 6 до стр. 75 представляват неразделна част от него.

31 декември 2021 г.

Финансови активи

Форуърдни договори за покупка/продажба на суровини
(пояснение 15)

Парични средства и еквиваленти (пояснение 16)

Общо финансови активи

Ниво 1	Ниво 2	Общо
хил. лева	хил. лева	хил. лева

-	414	414
---	-----	-----

856	-	856
-----	---	-----

856	414	1 270
-----	-----	-------

Финансови пасиви

Валутни форуърдни договори (пояснение 15)

Общо финансови пасиви

-	(73)	(73)
---	------	------

-	(73)	(73)
---	------	------

Нетна справедлива стойност

856	341	1 197
-----	-----	-------

Определяне на справедливата стойност

Когато деривативните финансови инструменти са търгувани на ликвидни извънборсови пазари, Дружеството използва цените при затваряне на тези пазари към отчетната дата. Деривативните финансови инструменти, с които Дружеството оперира, не са търгувани на активни пазари. Справедливата стойност на тези договори се определя чрез използването на техники за оценка, като се използват наблюдавани пазарни данни, а именно пазарни валутни курсове и пазарни цени на суровини (ниво 2).

Справедливата цена на паричните средства и еквиваленти съвпада с тяхната номинална стойност.

39.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2022 г. и 2021 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2022 г.

Ниво 3
хил. лева

Инвестиционни имоти:

- Животновъдна ферма, гр. Славяново

500

500

31 декември 2021 г.

Ниво 3
хил. лева

Инвестиционни имоти:

- Животновъдна ферма, гр. Славяново

500

500

Справедливата стойност на активите, класифицирани като инвестиционни имоти на Дружеството към 31 декември 2022 г. и 2021 г. е определена на базата на сключен предварителен договор за покупко-продажба.

Инвестиционните имоти, оценявани по справедлива стойност са класифицирани в ниво 3 от йерархията на справедливата стойност съгласно МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“.

Оценката по справедлива стойност се базира на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване.

При определяне на стойността на инвестиционните имоти се прилага сравнителния метод, при който се изхожда както от цените на сравними имоти, така и от ориентировъчни стойности за имота. Оценката се базира на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за земята и сградите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Началното saldo на нефинансовите активи на ниво 3 може да бъде равнено с крайното saldo към отчетната дата, както следва:

	Животновъдна ферма хил. лева
Saldo към 1 януари 2022 г.	500
Печалби или загуби, признати в печалбата или загубата:	
Промяна в справедливата стойност на инвестиционен имот	-
Saldo към 31 декември 2022 г.	<u>500</u>

	Животновъдна ферма хил. лева
Saldo към 1 януари 2021 г.	831
Печалби или загуби, признати в печалбата или загубата:	
Промяна в справедливата стойност на инвестиционен имот	(331)
Saldo към 31 декември 2021 г.	<u>500</u>

39.3. Оценяване по справедлива стойност за целите на оповестяването

Справедливата стойност за целите на оповестяването на следните финансови инструменти се приема, че е разумно приближение на тяхната балансова стойност:

- текущи търговски вземания;
- текущи други финансови активи по амортизирана стойност;
- текущи получени заеми; и
- текущи търговски и други задължения.

Справедливата стойност на финансови инструменти различни от горните се определя за целите на оповестяването чрез дисконтиране на бъдещите договорени парични потоци с текущия пазарен лихвен процент, който би бил на разположение на Дружеството за подобни финансови инструменти.

40. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

При капиталова структура, състояща се от привлечен и собствен капитал:

- Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.
- Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представен в отчета за финансовото състояние. Нетният дълг включва сумата на всички задължения, заемите, търговските и други задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Дружеството е да поддържа съотношението на капитала към общото финансиране до нива от 1:1 до 1:1.6.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Собствен капитал	20 074	17 816
Капитал	20 074	17 816
Общ дълг	27 227	29 161
Пари и парични еквиваленти	(494)	(856)
Нетен дълг	26 733	28 305
Съотношение на капитал към нетен дълг	1:1.33	1:1.59

Съотношението капитал към нетен дълг намалява през 2022 г. поради увеличаването на собствения капитал на Дружеството.

Съгласно условията на сключения договор за банков заем овърадрафт, Дружеството се задължава да поддържа:

- съотношение „Дълг/Собствен капитал“ не повече от 1.5;
- съотношение „Финансов дълг/Печалба преди лихви, данъци и амортизации“, изчислено на консолидирана база, не повече от 8; и
- коефициент на обща ликвидност по-голям от 0.95.

Към края на отчетния период тези изчисления са спазени.

Обобщена информация за показателите на Дружеството към края на двата отчетни периода е както следва:

	31.12.2022 г. хил. лева	31.12.2021 г. хил. лева
Съотношение Дъг/Собствен капитал	1.36	1.64
Съотношение Финансов дъг/Печалба преди лихви, данъци и амортизации	3.25	3.61
Коефициент на обща ликвидност	1.03	0.92

41. Събития след края на отчетния период

През месец март 2023 г. е получен разрешен лимит на банков заем (овърдрафт) от 10 000 хил. лева на 6 500 хил. лева, като с промяната се преустановява ползването на суми от заема в щатски долари.

През месец май 2023 г. Дружеството извършва окончателната продажба на инвестиционен имот (животновъдна ферма, намираща се в гр. Славяново), на база на предварителен договор от 2021 г. и имотът е заложен като обезпечение по договор за банков заем (овърдрафт).

Не са възникнали други коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване.

42. Оторизиране на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. (включително сравнителната информация) е оторизиран за издаване от Съвета на директорите на 30 юни 2023 г.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО ЕДНОЛИЧНИЯ СОБСТВЕНИК НА КАПИТАЛА НА ВИАНД ЕАД

Доклад относно одита на индивидуалния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на индивидуалния финансов отчет на ВИАНД ЕАД („Дружеството“), състоящ се от индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 г. и индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, индивидуалния отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към индивидуалния финансов отчет, включително обобщеното оповестяване на значимите счетоводни политики, представени на стр. 1 – 75.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2022 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети за прилагане в Европейския съюз („МСФО“).

Основание за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти („МОС“). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители („Кодекса на СМСЕС“ или „КСМСЕС“) заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит („ЗНФО“), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в Република България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, които получихме, са достатъчни и уместни, за да осигурят основание за нашето мнение.

Други въпроси

Индивидуалният финансов отчет на Дружеството за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. е одитиран от друг одитор, който е изразил немодифицирано мнение относно този отчет на 17 август 2022 г.

Друга информация

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от информацията, включена в годишния индивидуален доклад за дейността за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. („Индивидуалния доклад за дейността“), представен на стр. 1 – 10, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да разберем другата информация и разбирайки я да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено отклонение. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено отклонение в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

По наше мнение, индивидуалният доклад за дейността съответства на индивидуалния финансов отчет за същия отчетен период. В допълнение на това, в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на предприятието и обстановката, в която то работи, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в индивидуалния доклад за дейността.

Отговорности на ръководството за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на финансови отчети, които да не съдържат съществени отклонения, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени отклонения, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено отклонение, когато такова съществува. Отклоненията могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени отклонения в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят основание за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено отклонение, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено отклонение, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя стоящите в основата сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Мнение

Ние извършихме процедури за проверка на годишните индивидуални доклади на Дружеството, които се изготвят съгласно изискванията на Глава седма „Годишни доклади“ от Закона за счетоводството, състоящи се от:

- индивидуален доклад за дейността, представен на стр. 1 – 10.

По наше мнение:

- индивидуалният доклад за дейността е изготвен в съответствие с приложените законови изисквания.

Отговорности на ръководството за годишните индивидуални доклади

Ръководството е отговорно за съставянето на годишните индивидуални доклади в съответствие с изискванията на Глава седма „Годишни доклади“ от Закона за счетоводството.

Отговорности на одитора за проверката на годишните индивидуални доклади

Нашата отговорност е да изразим мнение относно годишните индивидуални доклади в съответствие с изискванията на чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството.

Съдружникът, отговорен за ангажмента за одит, довел до настоящия доклад на независимия одитор, е Снежанка Калоянова.

Снежанка Калоянова
Регистриран одитор

Нино Калоянов
Управител

НС КОНСУЛТИНГ ООД
30 август 2023 г.
София